

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

2013

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

**„Нема сила што може да биде посилна од силата на законите“
Marcus Tullius Cicero**

СОДРЖИНА

9

Структура на вработени

25

Ревизорски наоди

26

Јавни набавки

11

Буџет на ДЗР

14

Едукација на државните
ревизори/
Стратешки документи

27

Ревизорски мислења

6

Воведно обраќање
на Главниот
државен ревизор

17

Ревизорски активности
во 2013 низ бројки

33

Соработка со
надлежни органи

8

Мисија и Независност

18

Извршени ревизии и
издадени извештаи

34

Основен буџет на
Република Македонија

37

Министерство за финансии/
Агенција за катастер на
недвижности

39

Пензиско и инвалидско
осигурување

40

Здравствен систем

42

Судство

50

Министерство за
животна средина
и просторно планирање

43

Политички партии

51

Казнено поправен систем
во Република Македонија

46

Образование

58

Единици за
локална самоуправа

83

Транспарентност

47

Филмска дејност

53

Управа за воденње
матични книги

64

Ревизија на успешност

86

Извештај на
независниот ревизор

49

Развој на спортот
и младите во
Република Македонија

54

Економија сообраќај и
комуникации

76

Меѓународна соработка

Со посебно задоволство ви го претставувам Годишниот извештај на Државниот завод за ревизија за 2013 година што се совпаѓа со јубилејот 15 години од функционирањето на Државниот завод за ревизија како самостојна и независна институција во Република Македонија. Благодарение на професионалниот однос на вработените и успешното справување со предизвикот што го носи нашиот мандат, Државниот завод за ревизија во текот на овие 15 години (1999 - 2014) успешно градеше имиџ што му обезбеди водечка улога во јакнењето на системот на финансиската контрола и одговорност во јавниот сектор. Годишниот извештајот ги сублимира резултатите од извршените ревизии и другите активности кои ги реализиравме во текот на 2013 година. Транспарентно и наменско трошење на јавните средства и оценката за квалитетот на услугите кои нашите граѓани ги добиваат, се нашето мото од кое редовно поаѓаме при изборот и дефинирањето на нашето поле на работа. Со иста цел пристапивме и при дефинирањето на стратешките

цели во новата Стратегија за развој на Државниот завод за ревизија, за периодот 2013 – 2017 година. Стратегијата за управување со човечки ресурси и Стратегијата за ИТ, чија реализација започна во 2013 година.

Значаен напредок во соработката со законодавниот орган на Република Македонија остваривме со потпишувањето на Меморандумот за соработка меѓу Државниот завод за ревизија и Собранието на РМ на 27 јуни 2013 година, кој треба да придонесе за воспоставување на постојан механизам за разгледување на ревизорските извештаи од страна на надлежно тело во Собранието.

Од аспект на професионалната надградба на вработените во Државниот завод за ревизија беа реализирани повеќе обуки од областа на ревизијата, јавните набавки, сметководство за буџети и буџетски корисници, фондови и единици на локална самоуправа и јавни претпријатија. Со посебна посветеност се приклучивме во активностите на INTOSAI – IDI за имплементација на ISSAI стандардите (3i Програма), која опфати електронска обука за совладување на техниката за користење алатка за оценка на усогласеноста со ISSAI стандардите и работилници за управување со програмата за имплементација на ISSAI и за олеснување на нивното имплементирање.

На меѓународен план, покрај редовните активности Државниот завод за ревизија оствари значаен напредок во реализацијата на новиот проект во соработка со Канцеларијата на главниот ревизор на Норвешка насочен кон подобрување на ефикасноста и квалитетот на ревизијата со примена на систем за управување со ревизиите (Audit Management System). Во текот на 2013 година се реализира првата фаза од проектот кој опфати активности за надградба на ИТ инфраструктурата во Државниот завод за ревизија и изработка на физибилити студија. Со цел дефинирање на барањата за AMS беа спроведени повеќе работилници за мапирање на ревизорските процеси и разменети искуства со Врховните ревизорски институции на Норвешка, Германија и Латвија, за моделот на AMS кои тие го практикуваат.

Во септември 2013 година, во Скопје се реализира средба на највисоко ниво на претставници на Државниот завод за ревизија и ВРИ на Албанија при што двете институции потпишаа Меморандум за соработка.

Наш приоритет и во наредниот период ќе биде регулирање на уставноста на Државниот завод за ревизија и воспоставување на редовен и ефективен механизам за разгледување на ревизорските извештаи во Собранието на РМ по примерот на европската пракса.

Би сакала и овој пат, да ја истакнам посветеноста и професионалниот однос на вработените во Државниот завод за ревизија во реализацијата на активностите од годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2013 година, за што искрено им честитам.

Во состав на Годишниот извештај редовно го приложуваме и мислењето на независниот надворешен ревизор за финансиските извештаи на Државниот завод за ревизија за 2013 година. Со последниот Закон за државната ревизија од 2010 година истиот го избира Собранието на Република Македонија.

Главен државен ревизор
м-р Тања Таневска

Мисија

Државниот завод за ревизија е Врховна ревизорска институција во Република Македонија која има за цел навремено и објективно да го информира Собранието, Владата, другите носители на јавни функции и јавноста за ревизорските наоди од спроведените ревизии.

Државниот завод за ревизија обезбедува поддршка на Собранието на РМ во исполнувањето на неговите надлежности преку идентификацијата и презентацијата на неправилностите, случаите на проивзаконско рабојење, и можни случаи на корупција и злоупотреба на функцијата. Преку јасните и ефективни препораки Државниот завод за ревизија обезбедува поддршка на државните институции и корисници на јавните средства за унапредување на управувањето на истите. На тој начин Државниот завод за ревизија придонесува за подобрување на животот на граѓаните на Република Македонија.

Независност

Како независен надворешен ревизор Државниот завод за ревизија врши ревизија на јавните приходи и јавните расходи во согласност со ревизорските стандарди на Меѓународната организација на врховни ревизорски институции (INTOSAI).

Независноста на Државниот завод за ревизија е гарантирана со Законот за државна ревизија, кој за прв пат е донесен во 1997 година и во текот на годините е повеќе пати менуван и дојлнуван. Во 2010 година е донесен новиот Закон за државната ревизија кој што прејставува онашто мошно усојласување со Мексико декларацијата за независност на врховните ревизорски институции и основните принципи на Лима декларацијата за правилата и насоките на ревизијата. Со овој закон се регулира позицијата на Државниот завод за ревизија и законот му дава на Државниот завод за ревизија широк мандат да врши ревизии на регуларност и на успеоност, со пристап до сите неоходни информации. Државниот завод за ревизија има финансиска независност и овластување да управува со сопствените ресурси. Државниот завод за ревизија има слобода да одлучува за предметот и содржината на ревизиите и има доволно механизми за следење на препораките, за да се осигури дека субјектите соодветно ги имплементирале препораките дадени во ревизорските извештаи.

Структура на вработени

9

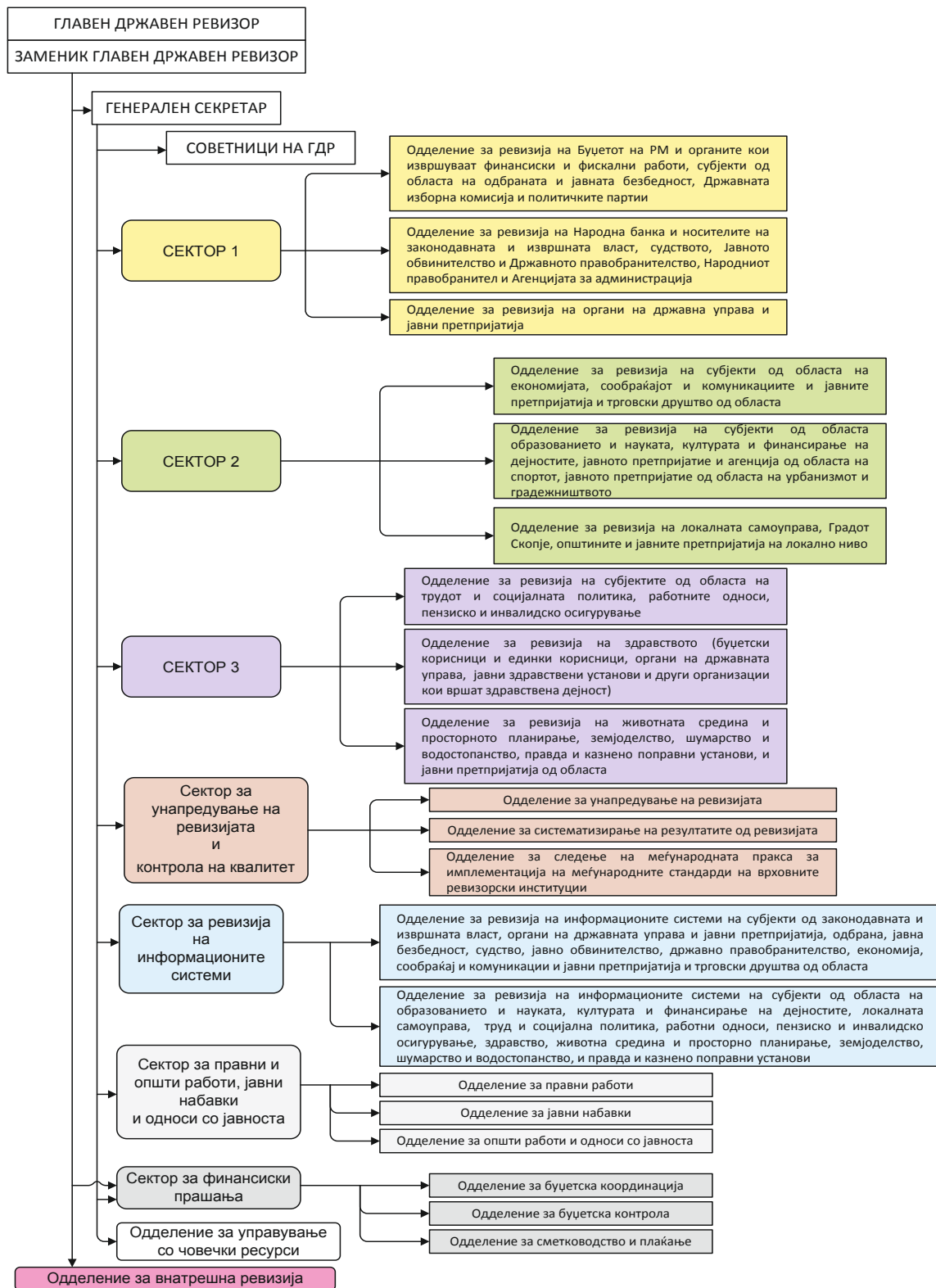
Во 2013 година државната ревизија ја извршува 91 вработен, овластени државни ревизори, државни ревизори и вработени за административна поддршка, организирани во 7/седум/ сектори и 2/две/ одделенија, од кои 3/три/сектори се директно вклучени во процесот на ревизијата (сектори за ревизија) и покриваат различни области од јавниот сектор, 1/еден/ сектор за унапредување на ревизијата и контрола на квалитет, 1 /еден/ сектор за ревизија на информациските системи и 2/ два сектори за административна поддршка. Воедно, во рамки на организацијата функционираат и 2 /две/ одделенија, за човечки ресурси и внатрешна ревизија.

Ревизијата ја вршат 80 ревизори, а 73 вработени поседуваат уверение за овластен државен ревизор. Од вкупниот број вработени, 96% се со универзитетско образование од областа на економските, правните науки, информатичката технологија и други области, а во континуитет се зголемува и процентот на вработените кои се стекнале со академски степен магистер.

91 вработен во
2013 година

Внатрешна организација на Државниот завод за ревизија (ДЗР)

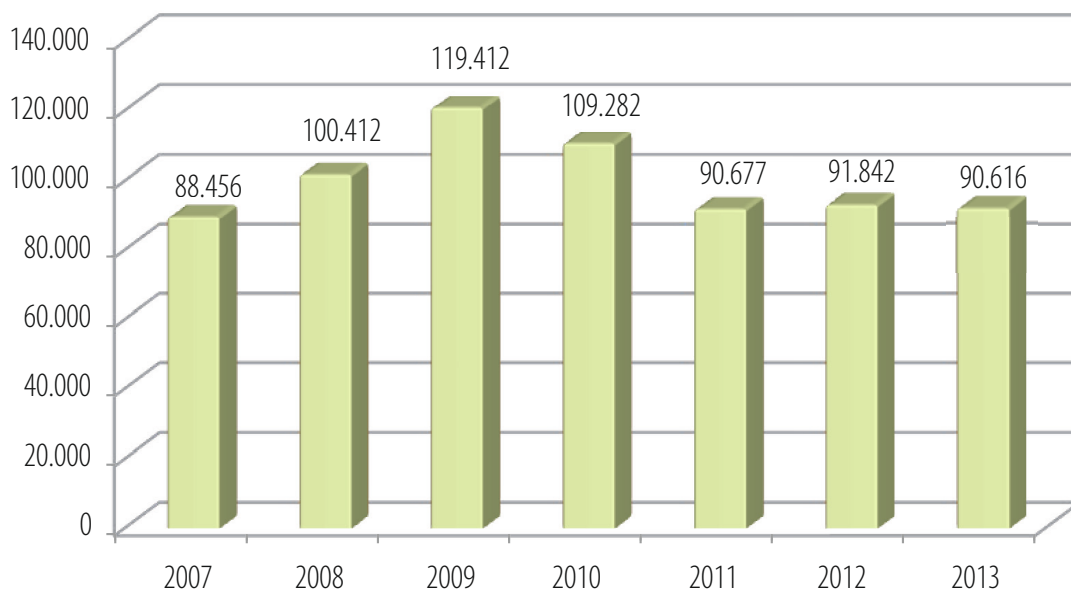
Буџет на државниот завод за ревизија

11

Согласно Законот за државна ревизија (Сл. весник бр. 66/10, 145/10) финансирањето на Државниот завод за ревизија се обезбедува од Буџетот на Република Македонија. Потребните средства за работа на предлог на Државниот завод за ревизија ги утврдува Собранието на Република Македонија. Вкупниот буџет на Државниот завод за ревизија во 2013 година изнесуваше 90.616 илјади денари. Од нив 96 % се средства обезбедени од централниот буџет и 4% се сопствени приходи. Прикажаните сопствени извори на средства на сметката приходи наплатени од органи потекнуваат од наплата на надоместок од извршени ревизии пред стапувањето на сила на Законот за државна ревизија и измените на истиот донесени во 2010 година.

До донесување на новиот закон за државна ревизија, во рамките на Државниот завод за ревизија функционираше и Ревизорското тело. Во мај 2010 година, со донесување на новиот закон за државна ревизија, се донесе и Закон за ревизорско тело, со што Ревизорското тело се издвои од Државниот завод за ревизија како самостојно правно лице со посебен буџет.

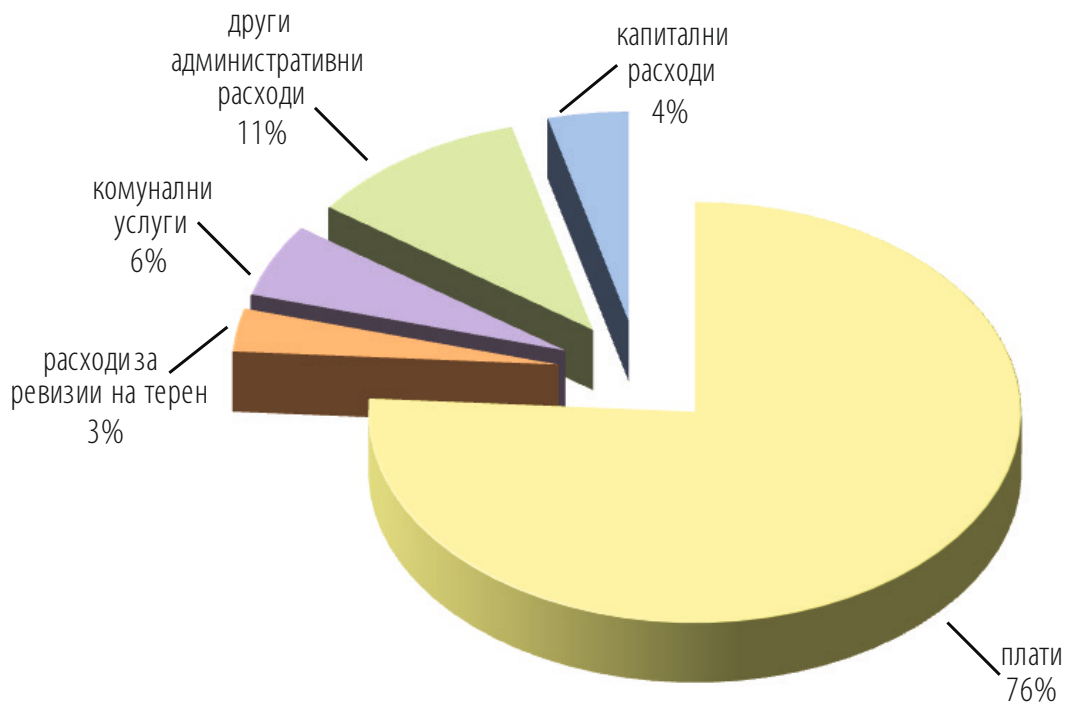
Одобрени средства од буџетот по години

Од аспект на структурата на расходите на Државниот завод за ревизија, 76% се наменети за плати на вработените, 3% за вршење ревизии на територијата на Република Македонија, 6% за комунални услуги, 11% за други административни расходи и 4% за капитални расходи.

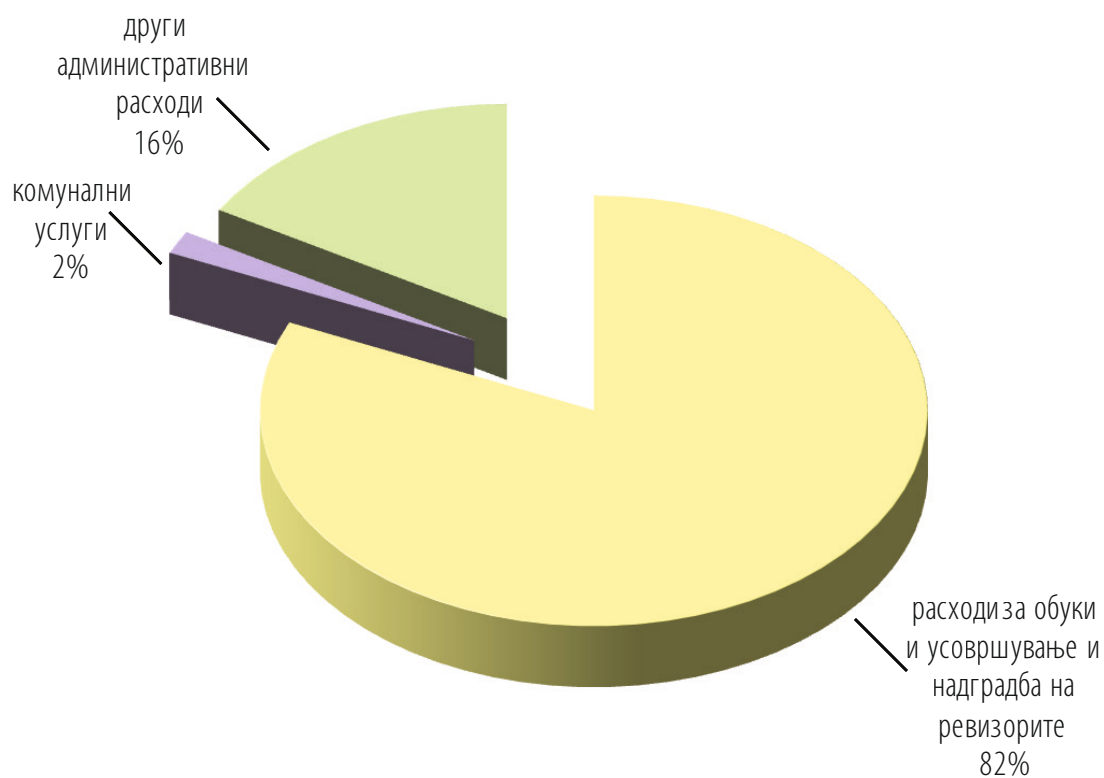
Во текот на 2013 година дел од активностите на Државниот завод за ревизија беа финансирани со средства од донација одобрена од Министерството за надворешни работи на Норвешка наменети за реализација на Проектот МАК - 12/0015 „Имплементација на систем за управување со ревизија“ во период од 2012 - 2015 година. Целта на Проектот е подобрување на ефикасноста и квалитетот на ревизорската работа со примена на Систем за управување со ревизијата.

За реализација на планираната цел, донаторот исплати 9.213 илјади денари од кои Државниот завод за ревизија реализираше 5.843 илјади денари, додека останатите средства се пренесуваат во наредната година. Од вкупните расходи, 82% се однесуваат на расходите наменети за обуки и надградба на знаењата и вештините на ревизорите за примена на новиот систем за управување со ревизијата, 16% за други административни расходи и 2% за комунални услуги.

Расходи од донација во 2013 година

82% од донациите за обуки и усовршување и надградба на ревизорите

Согласно стратешките цели за континуиран развој на професионалните и стручните способности на ревизорскиот и раководниот кадар, утврдени со Стратегијата за развој на човечките ресурси, во текот на 2013 година беа одржани повеќе работилници на следните теми:

а) Основи на сметководството:

Сметководствени политики и начела во искажување на билансните позиции, приходи и расходи, согласно законската регулатива и МСС и МСФИ;

Разлики и сличности помеѓу двата сметководствени системи на „готовинска основа“ и „пресметковно сметководство“.

б) Јавни набавки и

в) Ревизија на успешност.

Обуките беа спроведени од овластените државни ревизори и државните ревизори во Државниот завод за ревизија, додека работилницата за јавните набавки беше спроведена во соработка со Бирото за јавни набавки.

Стратешки документи

Во текот на 2013 година Државниот завод за ревизија продолжи со имплементацијата на стратешките документи усвоени во декември 2012 година и тоа: Стратегија за развој на Државниот завод за ревизија за 2013 - 2017 година, Стратегија за управување со човечки ресурси за 2013 - 2017 година и ИТ Стратегија за 2013 - 2017 година.

Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија обезбедува континуитет на поголем број активности предвидени со претходната Стратегија и секако планира нови активности кои ќе овозможат понатамошно унапредување на Државниот завод за ревизија и неговата работа. Промовирањето и подобрувањето на имплементацијата на Меѓународните стандарди на врховните ревизорски институции (ISSAI), е уште еден начин на кој Државниот завод за ревизија ќе го овозможи понатамошниот развој на квалитетот на државната ревизија како своја втора стратешка цел. INTOSAI и EUROSAI со свои активности им помагаат на своите членки, меѓу кои и на Државниот завод за ревизија, да ги имплементираат овие стандарди. Од седумте клучни вредности на INTOSAI, содржани на секоја страница на Стратешкиот план на INTOSAI 2011 - 2016, независноста и интегритетот се препознаени како носечки столбови кои овозможуваат да се постигне професионалноста и кредибилитетот преку соработка, иновации и вклученост. Во тој дух Државниот завод за ревизија ќе преземе активности за зајакнување на системот на контрола на институционалниот и индивидуалниот интегритет како превентивен механизам кој ги идентификува главните слабости и ризици за интегритетот и ја зајакнува отпорноста на институцијата со цел да ги превенира идните нарушувања на интегритетот.

Стратегијата за управување со човечки ресурси ќе обезбеди развој на основните елементи на системот на управување со човечките ресурси во Државниот завод за ревизија. Државниот завод за ревизија ќе продолжи да се изградува како професионална институција која одржува континуирано висок квалитет во своето работење, почитувана и респектирана од страна на основните корисници на резултатите од работењето (Собранието на РМ, Владата на РМ, субјектите предмет на ревизија и јавноста).

Воедно, ИТ Стратегијата на Државниот завод за ревизија за 2013 - 2017 година, има за цел да ја зголеми ефикасноста на информациониот систем на Државниот завод за ревизија и со тоа да придонесе кон имплементирање на Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија за 2013 - 2017 година.

Ревизорски стандарди и методологија

Имплементацијата на ISSAI стандардите е една од најзначајните стратешки определби на Државниот завод за ревизија. Независноста и зголемената ефикасност во ревизијата која се овозможува со имплементацијата на овие меѓународни стандарди во секојдневното работење овозможува осигурување на квалитет и конзистентност во ревизиите што обезбедува кредибилитет и доверба од страна на јавноста како и значаен професионализам при извршувањето на ревизијата.

Согледување на нивото на имплементација на ISSAI стандардите за финансиска ревизија и ревизија на успешност, со помош на iCAT алатките, беше извршено од страна на работни групи (формирани од главниот државен ревизор) во периодот од септември до декември 2013 година. Пополнетите iCAT алатки претставуваа основа за изготвување на Извештајот за проценка на усогласеност со ISSAI. Овој Извештај претставува основа за изработка на Стратегијата за имплементација на ISSAI стандардите (во текот на 2014 година), со утврдување на стратешки опции за остварување на приоритети во имплементацијата, при тоа водејќи сметка за ресурсите, искуството и окружувањето. Во текот на 2013 година, а согласно Упатство за осигурување на квалитет на извршените ревизии, со кое се воспостави независна функција за осигурување на квалитет, стручен тим на овластени државни ревизори, изврши 3/три/ ревизии за осигурување на контрола на квалитет и тоа на:

- Државна лотарија на РМ;
- Државно правобранителство на РМ и
- КПД Идризово, Велес.

Информатичка технологија и ИТ ревизија

Развојот и употребата на информатичката технологија и нејзино рационално и ефикасно искористување во ревизијата претставува стратешка цел на Државниот завод за ревизија.

Во контекст на тоа обезбедено е непречено функционирање на имплементираните системи за централизирано чување и размена на податоци, за електронската пошта, системот за архивско работење, системот за внатрешно информирање на вработените, интегрираниот финансиски информационален систем и системот за анализа на податоците од ревизорските извештаи.

За ревизорите е обезбеден пристап на интернет при извршување на ревизорски задачи на терен. Во 2013 година е спроведена набавка на опрема за надградба на ИКТ инфраструктурата. Имплементацијата на опремата, која е во согласност со развојот на новите технологии и стандарди, се очекува да биде завршена во првата половина од 2014 година.

Составен дел од финансиската ревизија е употребата на компјутерски потпомогнати ревизорски техники (СААТ's), како и употребата на ИДЕА софтверот за анализа на податоците од кои се генерираат финансиските извештаи.

Државниот завод за ревизија, со ревизијата на информациските системи во субјектите кои се предмет на ревизија, укажува на потребата од донесување односно ажурирање на стратегија за развој на информационите системи, како и пропишување, одобрување и имплементирање на безбедносни политики и процедури. Со тоа ќе се подобри управувањето со ИТ ресурсите согласно приоритетите за развој на ревидираниот субјект, а воедно ќе се намали ризикот од неефикасна заштита на информациониот систем, губење или оштетување на податоците, неточност и неверодостојност на записите и неовластен пристап до доверливи податоци.

Ревизорски активности во 2013 низ бројки

17

103	ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ
145	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА РЕВИЗИИ НА РЕГУЛАРНОСТ
7	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА РЕВИЗИИ ЗА УСПЕШНОСТ
170	РЕВИДИРАНИ СУБЈЕКТИ
1146	БРОЈ НА НАОДИ ВО РЕВИЗОРСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
719	БРОЈ НА ДАДЕНИ ПРЕПОРАКИ ВО РЕВИЗОРСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
57	ПРОВЕРКИ НА РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕПОРАКИТЕ
254	СПРОВЕДЕНИ ПРЕПОРАКИ
181.119	МИЛИОНИ ДЕНАРИ РЕВИДИРАНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ
63.170	МИЛИОНИ ДЕНАРИ РЕВИДИРАНИ ЈАВНИ РАСХОДИ
155	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ДОСТАВЕНИ ДО СОБРАНИЕТО НА РМ
14	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ДОСТАВЕНИ ДО ЈАВНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО НА РМ
6	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ДОСТАВЕНИ ДО ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА НА РМ

Извршени ревизии и издадени извештаи

Во 2013 година извршени се 103 ревизии (2012 - 54 ревизии) од кои 93 ревизии на финансиски извештаи заедно со ревизии на усогласеност, 3 тематски ревизии и 7 ревизии на успешност.

Од извршените ревизии издадени се 155 (2012 - 93) ревизорски извештаи од кои 145 - за финансиска ревизија, 3 за тематска ревизија и 7 ревизорски извештаи за ревизии на успешност.

Во следната табела даден е преглед на бројот на извршени ревизии и издадени извештаи со структура на податоците за две години:

Преглед на извршени ревизии и структура				
Вид на ревизија	2013		2012	
	Број	Структура во %	Број	Структура во %
1	2	3	4	5
Ревизии на финанси извештаи	93	90	36	67
Тематски ревизии/за посебни намени	3	3	8	15
Ревизии на успешност	7	7	10	18
Вкупно ревизии	103	100	54	100

Преглед на издадени ревизорски извештаи и структура				
	2013		2012	
Вид на ревизија	Број на издадени ревизорски извештаи и структура			
	Број	Структура во %	Број	Структура во %
1	2	3	4	5
Финансиски ревизии	145	94	75	81
Тематски ревизии/за посебни намени	3	2	8	8
Ревизии на успешност	7	4	10	11
Вкупно ревизии	155	100	93	100

103 ревизии во
2013 година

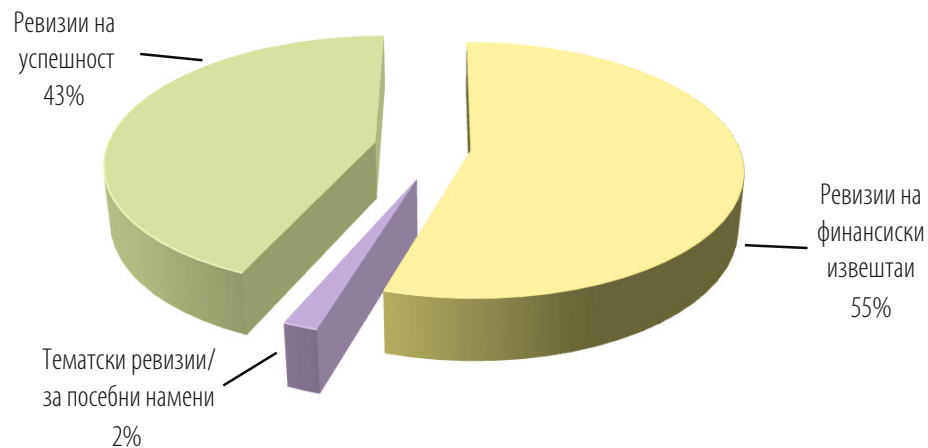
Субјекти опфатени со ревизија по видови ревизии

Државниот завод за ревизија со Годишната програма за работа, ги дефинира планираните субјекти и областите, односно прашањата кои ќе бидат ревидирани во текот на годината, согласно усвоени критериуми за избор на субјекти, односно области кои ќе бидат ревидирани на годишно ниво. Усвоениот пристап на планирање на ревизиите е во согласност со меѓународно прифатените стандарди и ревизорски практики.

Опфатот на државната ревизија од аспект на бројот на ревидирани субјекти, ги опфаќа и субјектите кои задолжително годишно се ревидираат, согласно закон.

За постигнување на целите на извршените ревизии, во зависност од тоа дали се спроведува ревизија на регуларност или ревизија на успешност во текот на 2013 година, со ревизија се опфатени 170 субјекти за сите извршени ревизии. Во следниот преглед е дадена структура на опфатените субјекти со ревизија по видови ревизии.

Вид на ревизија	2013		2012	
	Субјекти	Структура во %	Субјекти	Структура во %
1	2	3	4	5
Ревизии на финансиски извештаи	93	55	36	28
Тематски ревизии/за посебни намени	3	2	21	16
Ревизии на успешност	74	43	71	56
Вкупно ревизии	170	100	128	100

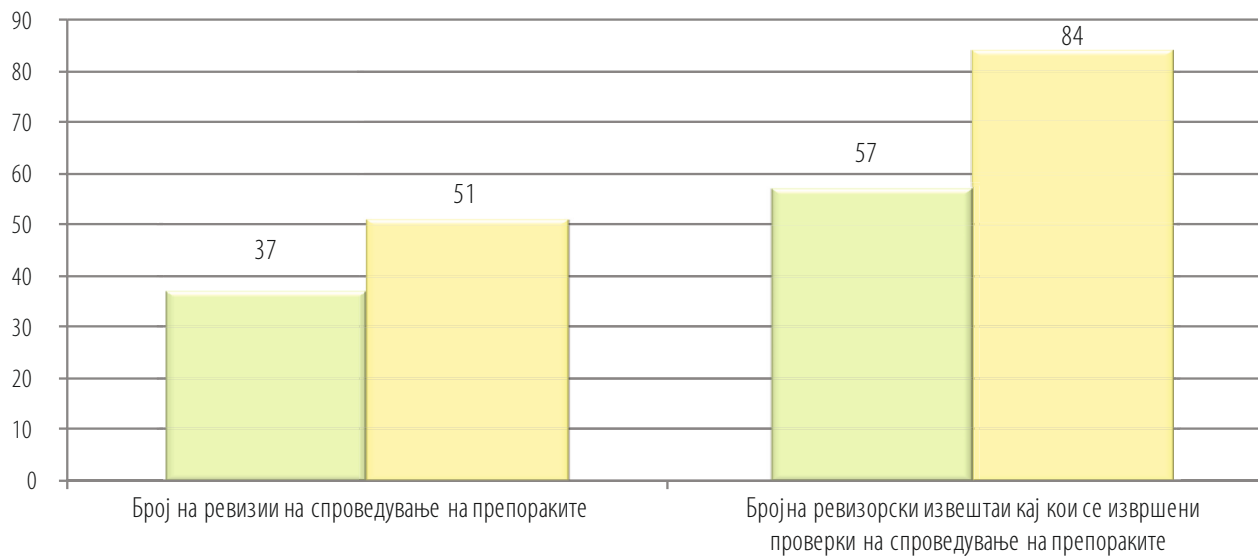

Ревизии на спроведување на препораките

Во 2013 година Државниот завод за ревизија изврши 37 (2012 – 51) ревизии на спроведување на препораките во функција на утврдување на степенот на нивното спроведување, при што беа извршени проверки на 57 конечни ревизорски извештаи (2012 - 84 конечни ревизорски извештаи).

Ревизии на спроведување на препораките	2013	2012	Индекс (2/3)
1	2	3	4
Број на ревизии на спроведување на препораките	37	51	71
Број на ревизорски извештаи кај кои се извршени проверки на спроведување на препораките	57	84	67

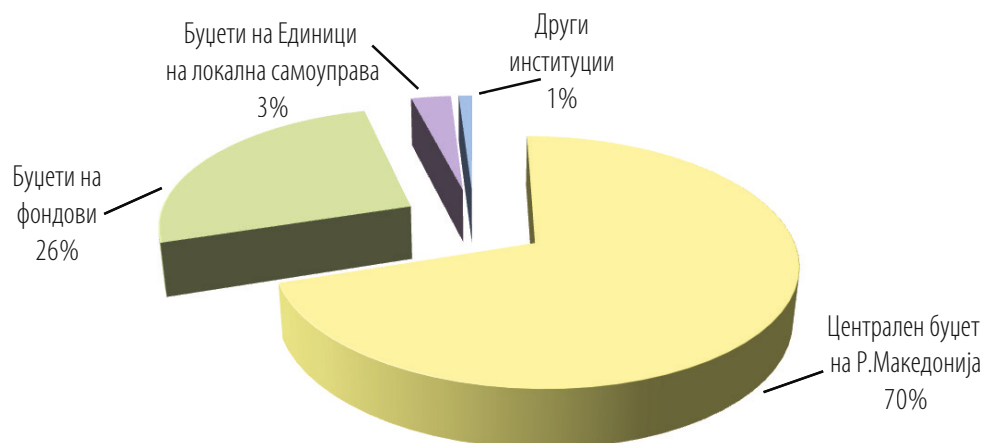

Ревидирани јавни приходи во 2013 година

Ревидираните јавни приходи и расходи по извршените ревизии на финансиските извештаи за 2013 година се прикажани во следните два прегледа:

(во милиони денари)

Ревидирани јавни приходи во 2013 година				
	2013		2012	
Ревидирани јавни приходи	Приходи	Структура во %	Приходи	Структура во %
1	2	3	4	5
Централен буџет на Р. Македонија	126.288	70	112.730	91
Буџети на фондови	48.114	26	5.945	5
Буџети на Единици на локална самоуправа	4.675	3	2.456	2
Политички партии	298		-	
Јавни претпријатија	182		1.433	1
Други институции	1.562	1	933	1
Вкупно	181.119	100	123.497	100

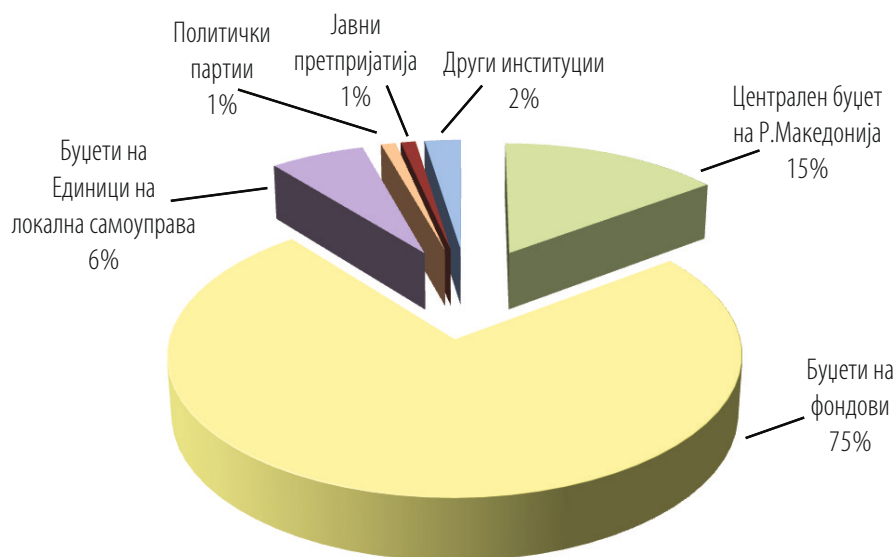

Во структурата на ревидираните јавни приходи во 2013 година по годишните сметки за 2012 година, приходите на Централниот буџет на Република Македонија учествуваат со 70%, приходите на буџетите на фондовите на ниво на Република Македонија учествуваат со 26% приходите на буџетите на Единиците на локална самоуправа учествуваат со 3%, и приходите на другите институции 1%.

Ревидирани јавни расходи во 2013 година

Во структурата на ревидираните јавни расходи во 2013 година по годишните сметки за 2012 година, расходите на корисниците на Централниот буџет на Република Македонија учествуваат со 15%, расходите на буџетите на фондовите на ниво на Република Македонија учествуваат со 75%, расходите на корисниците на буџетите на Единиците на локална самоуправа учествуваат со 6%, расходите на политичките партии со 1%, расходите на Јавните претпријатија учествуваат со 1% и расходите на другите институции со 2%.

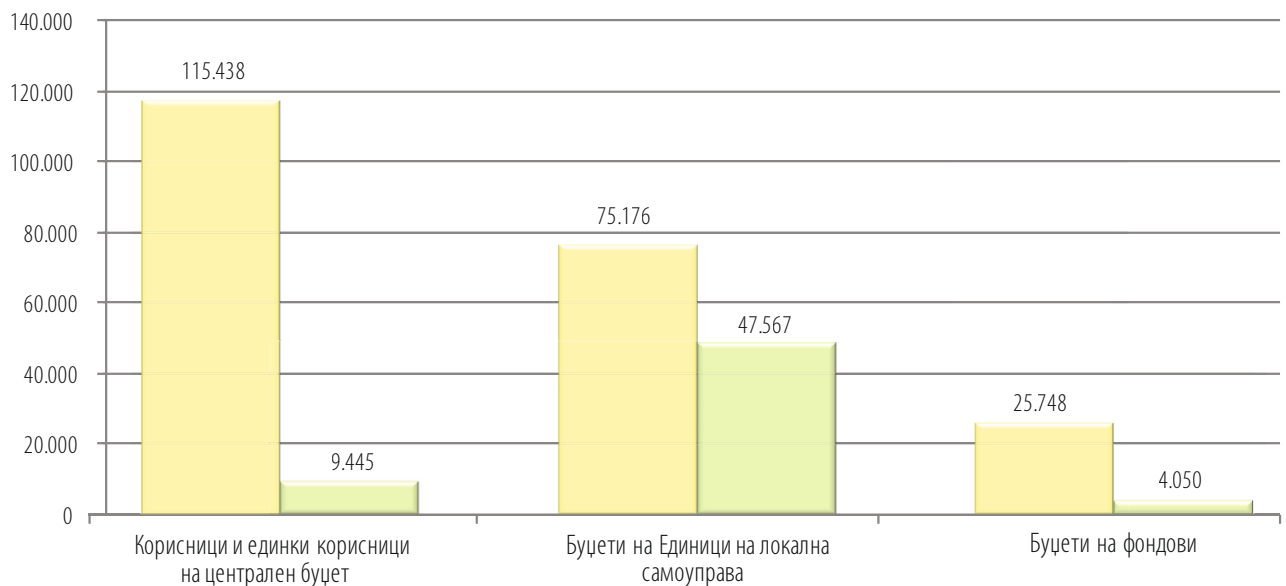
Ревидирани јавни расходи	2013		2012	
	Расходи	Структура во %	Расходи	Структура во %
1	2	3	4	5
Централен буџет на Р. Македонија	9.445	15	9.678	25
Буџети на фондови	47.567	75	13.407	35
Буџети на Единици на локална самоуправа	4.050	6	2.369	6
Политички партии	289	1	-	-
Јавни претпријатија	265	1	1.419	4
Други институции	1.554	2	11.503	30
Вкупно	63.170	100	38.376	100

Ревидирани расходи по видови буџети во однос на вкупните буџети на корисници и единки корисници на Централен буџет, буџети на ЕЛС и буџети на фондови во 2013 година.

(во милиони денари)

	Извршен буџет	Ревидирано	Учество во %
1	2	3	4 (3/2)
Корисници и единки корисници на централен буџет	115.438	9.445	8
Буџети на фондови	75.176	47.567	63
Буџети на Единици на локална самоуправа	25.748	4.050	16
Вкупно	216.362	61.062	28

При спроведувањето на Годишната програма за работа за 2013 година овластените државни ревизори и државните ревизори во 137 ревизорски извештаи од вкупно 155, констатирале (1146) наоди, од кои (258) наоди се однесуваат на финансиските извештаи и се констатирани во 105 ревизорски извештаи. Наоди по однос на неусогласеност со законската регулатива и прописи (269) се констатирани во 84 ревизорски извештаи, додека наоди кои се однесуваат на користење на средства спротивно на законските прописи (38) констатирани се во 16 ревизорски извештаи. Од извршените анализи може да се констатира дека дека наоди во системот на интерни контроли (60) се констатирани во 32 ревизорски извештаи, а во 24 ревизорски извештаи се констатирани (46) наоди кои се однесуваат на јавните набавки.

ПРЕГЛЕД НА НАОДИ		
Констатирани наоди		
Вид на наод	Број	Учество во %
Наоди по однос на неусогласеност со законска регулатива и прописи	269	39
Наоди кои се однесуваат на финансиските извештаи	258	38
Наоди во системот на интерни контроли	60	9
Наоди кои се однесуваат на користење на средствата спротивно на законските прописи	38	6
Наоди кои се однесуваат на јавните набавки	46	7
Наоди кај ИТ	9	1
ВКУПНО	680	100
Системски слабости	210	
Нагласување на прашања на неизвесност	151	
Наоди кај ревизии на успешност	105	
ВКУПНО	1146	

Во текот на 2013 година, Државниот завод за ревизија во рамките на вршењето на планираните ревизии, ги ревидираше и јавните набавки кај субјектите предмет на ревизија. При увидот во начинот на планирање, спроведување и реализација на јавните набавки, констатирани се 46 наоди и ги опфаќаат следните нерегуларности, односно поднаоди:

Ред. бр.	ВИД НА НЕРЕГУЛАРНОСТ (поднаоди во јавните набавки)	учество во %
1.	Извршени набавки без да се спроведе постапка за јавна набавка/ извршени набавки пред склучување на договорот/ извршени набавки по стари договори од минатите години.	13
2.	Слабости во однос на фазата на планирањето на јавните набавки (вид на набавки, избор на соодветна постапка, планирани количини, динамика, планирани финансиски средства, измена на планот и сл.).	5
3.	Слабости во фазата на донесување на одлука за јавните набавки.	4
4.	Слабости кои се однесуваат на тендерската документацијата, која или не ги содржи елементите пропишани со Законот за јавни набавки или воопшто не е изготвена.	8
5.	Слабостите во фазата на евалуација на понудите, бодирање, рангирање и давање предлог за избор на најповолен понудувач (неприменета/ погрешно применета методологија за утврдување на бодовите, неизвршено или погрешно рангирање, погрешен предлог за избор и сл.).	6
6.	Слабости во фазата на склучување на договорите (не се склучени договори со избраните понудувачи или се склучуваат договори со цени, услови и останати елементи различни од понудените, потпишување на договорите во рок пократок од законски предвидениот и сл.).	11
7.	Слабости во фазата на реализација на склучените договори (гаранции, цени, количини, услови за плаќање и други услови, различни од дефинираните во договорите).	8
8.	Реализација на договорите над договорниот износ (надминување на договорниот износ/ планираните финансиски средства).	3
9.	Неправилностите кои се однесуваат на невоспоставени процедури за следење на реализацијата на договорите како од квантитативен така и од квалитативен аспект.	3
10.	Пропустите кои се однесуваат на несклучени анекс договори или склучување на анекс договори кои не се во согласност со законските одредби.	3
11.	Останати неправилности	36
	ВКУПНО:	100

Основна цел во процесот на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да изрази мислење за тоа дали:

финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската состојба и резултатот на финансиските активности, и

активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Согласно поставените цели во ревизорските извештаи, изразени се мислења за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи.

Во ревизорските извештаи за финансиски извештаи за 2012 година, изразени се:

29% - мислења без резерва (позитивни мислења);

40% - мислења со резерва;

21% - негативни мислења, и

10% - воздржување од давање мислење.

За усогласеност со закони и прописи: изразени се:

27% - мислења без резерва (позитивни мислења);

46% - мислења со резерва;

26% - негативни мислења, и

1% - воздржување од давање мислење.

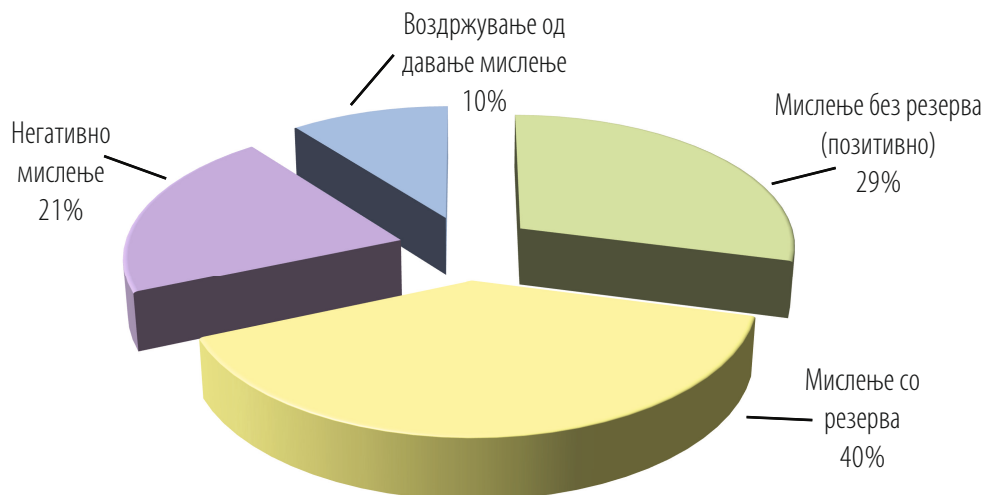
Подолу е даден преглед на изразени мислења со структура - за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи за 2012 година, содржани во ревизорските извештаи во 2013 година.

Преглед на изразени мислења за финансиски извештаи и за усогласеност со закони и прописи

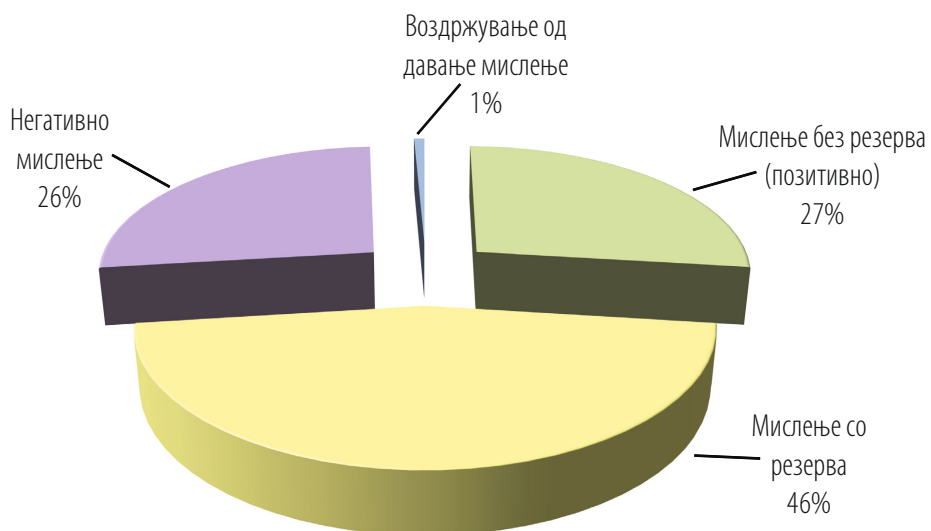
Ревизорско мислење	Финансиски извештаи		Усогласеност со закони и прописи	
	Број на извештаи	Структура	Број на извештаи	Структура
	2013	2013	2012	2012
Мислење без резерва (позитивно)	36	29	38	27
Мислење со резерва	49	40	65	46
Негативно мислење	26	21	37	26
Воздржување од давање на мислење	13	10	1	1
ВКУПНО	124	100	141	100
Подвоено мислење	17			
Вкупно со подвоените мислења	141		141	
Извештаи во кои не е изразено мислење поради ограничен делокруг на ревизијата	4		4	
ВКУПНО	145		145	

Структура на изразени мислења за финансиски извештаи

Структура на изразени мислења за усогласеност со закони и прописи

Преземени мерки по ревизорските извештаи

Ревизијата како неопходен дел од контролниот систем, има за цел навреме да ги открие отстапувањата од прифатените стандарди и повредите на принципите на законитост, ефикасност, ефективност и економичност во раководењето со јавните средства, за да може да се преземат корективни мерки во поединечни случаи и да се превземат чекори со кои отстапувањата и повредите во иднина ќе се спречат или отежнат.

Согласно Законот за државна ревизија, законскиот застапник на субјектот е должен да го извести Државниот завод за ревизија и органот надлежен за надзор и контрола, за преземените мерки во врска со наодите и препораките во ревизорските извештаи, во рок од 90 дена од приемот на конечниот извештај.

Државниот завод за ревизија го следи спроведувањето на дадените препораки во ревизорските извештаи во рамки на вршењето на редовните ревизии, посебните ревизии и проверки на спроведување на препораките, како и преку примените информации од субјектите.

По извршените ревизии од Годишната програма за 2013 година, Државниот завод за ревизија даде 719 препораки. До денот на подготовката на Годишниот извештај за 2013 година, за 297 дадени препораки не е изминат законскиот рок за известување за преземените мерки. Од вкупно 422 препораки за кои рокот за добивање повратни информации за спроведување е изминат, 254 се целосно или делумно спроведени, односно спроведувањето е во тек, 27 препораки не се спроведени (поврзани со други надлежни органи/надворешни фактори, или несогласувања), 9 препораки не можат да се спроведат поради изменети околности, а за 132 препораки не е доставен одговор, односно од субјектот не е добиена повратна информација за постапувањето по препораките.

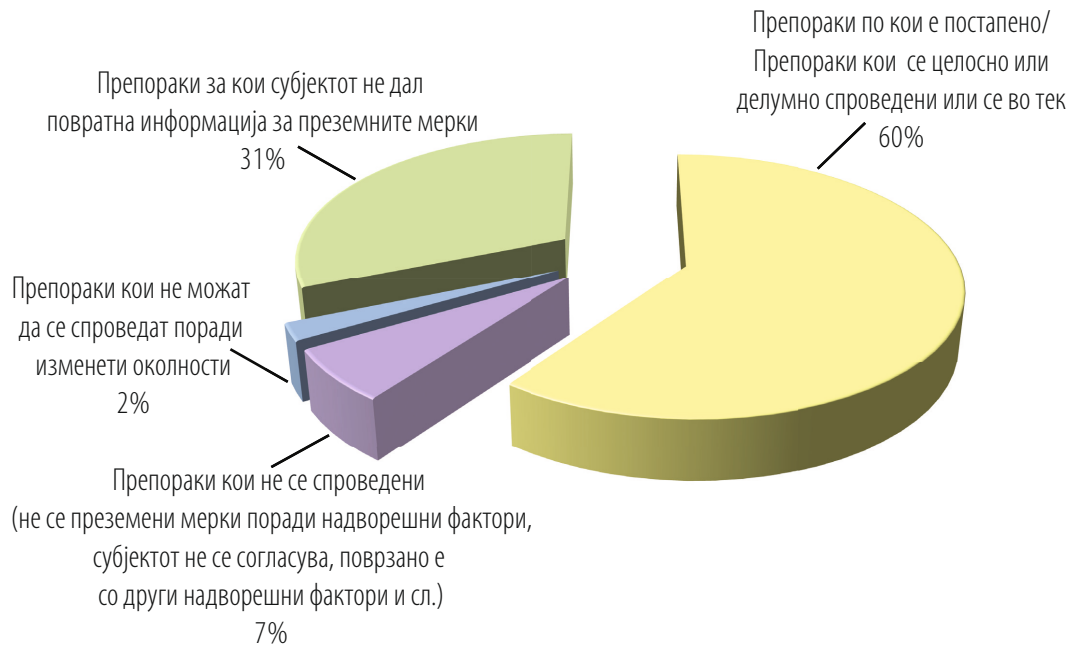
719 препораки
во **2013** година

Во следниот преглед се дадени податоци за статусните категории на преземените мерки по дадените препораки за 2013 и 2012 година:

ОПИС	2013		2012	
	Број	Структура во %	Број	Структура во %
Препораки по кои е постапено/ Препораки кои се целосно или делумно спроведени или се во тек	254	60	303	84
Препораки кои не се спроведени (не се преземени мерки поради надворешни фактори, субјектот не се согласува, поврзано е со други надворешни фактори и сл.)	27	7	30	8
Препораки кои не можат да се спроведат поради изменети околности	9	2	7	2
Препораки за кои субјектот не дал повратна информација за преземените мерки	132	31	20	6
ВКУПНО (препораки за кои рокот од 90 дена за повратни информации е истечен)	422	100	360	100

Општа е констатацијата дека субјектите кои биле предмет на ревизија постапуваат по дадените препораки во ревизорските извештаи на Државниот завод за ревизија. Од анализите на прибраните податоци може да се види дека од 422 препораки за кои субјектите требало да преземат мерки до денот на подготовката на овој Годишен извештај, целосно или делумно се спроведени 254 препораки, што преставува висок процент на постапување од 60%. Исто така забележително е учеството на препораки за кои субјектот не дал повратна информација за преземени мерки, кои ќе бидат предмет на понатамошни постапки од страна на ДЗР.

Преземени мерки по препораките од годишната програма за 2013 година

За целите на континуирано следење на спроведување на препораките Државниот завод за ревизија и понатаму ќе ги користи различните пристапи за прибирање на информации за преземени мерки по дадените препораки преку кои се опфаќаат и препораките кои бараат подолг период за имплементација, при што се користи и софтвер за анализа на податоци од ревизорски извештаи и други информации.

Соработката со Собранието на Република Македонија и други државни органи се одвива во континуитет во повеќе насоки.

Државниот завод за ревизија до Собранието на Република Македонија го достави на разгледување Годишниот извештај за извршените ревизии и за работењето на Државниот завод за ревизија за 2012 година, што е и обврска утврдена со Законот за државната ревизија.

На пленарна седница, одржана на 23 јули 2013 година, Собранието на Република Македонија го разгледа Годишниот извештај за извршените ревизии и за работењето на Државниот завод за ревизија за 2012 година и усвои заклучоци со кои ги поддржа активностите на Државниот завод за ревизија, при што препорача субјектите предмет на ревизија да постапуваат по препораките на Државниот завод за ревизија и да го зајакнат контролниот систем во институциите.

Воедно, во текот на 2013 година, а согласно обврските утврдени со Законот за државната ревизија, Државниот завод за ревизија до Собранието на РМ ги достави сите конечни ревизорски извештаи. Во јуни 2013 година помеѓу Државниот завод за ревизија и Собранието на РМ беше потпишан Меморандум за соработка, кој заедно со прирачникот „Вовед во ревизорските извештаи“ (кој беше промовиран во декември 2012 година) претставува значаен исчекор во соработката со Собранието, во однос на користењето на ревизорските извештаи.

Соработката со Јавното обвинителство се одвива континуирано и во таа насока, а во рамки на реализацијата на Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2013 година, за тринаесет субјекти доставени се 14/четиринаесет/ ревизорски извештаи до Јавното обвинителство, поради основано сомнение за сторен прекршок/кривично дело. За шест субјекти кои биле предмет на ревизија, ревизорските извешти се доставен и до Државната комисија за спречување на корупцијата, а два ревизорски извештаи и до Управата за финансиска полиција.

Државниот завод за ревизија активно соработува со сите државни органи во насока на спречување и намалување на корупцијата, со оглед на тоа што е и потписник на Протоколот за соработка за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси.

Државниот завод за ревизија учествува во реализацијата на Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА) преку активностите предвидени во Поглавје 3.23. Правосудство и фундаментални права, Подрачје – Антикорупциска политика и Поглавје 3.32 Финансиска контрола, Подрачје – Надворешна ревизија, како и во работата на Меѓуресорското тело за спречување на корупцијата.

ГЛАВНИ АСПЕКТИ ОД УТВРДЕНИТЕ СОСТОЈБИ СО РЕВИЗИИТЕ ВО 2013 ГОДИНА КАЈ ОСНОВНИОТ БУЏЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, БУЏЕТСКИТЕ КОРИСНИЦИ И ЕДИНКИТЕ КОРИСНИЦИ НА БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Основен буџет на Република Македонија

Основниот Буџет на Република Македонија, како годишен план на приходи, други приливи и одобрени средства со буџетот за финансирање на основните надлежности на буџетските корисници, ги содржи одобрените средства по буџетски корисници и утврдени намени, кои се однесуваат на финансирање на тековните, капиталните и другите нивни расходи за извршување на активностите претставени преку програми и потпрограми. Со извршената ревизија на усогласеност на Основниот Буџет на Република Македонија за 2012 година имавме за цел да дадеме оценка на постапката на подготовка, донесување и извршување на Буџетот на Република Македонија, оценка за целосноста, точноста и навременоста во планирањето и прибирањето на даночните и неданочните приходи на Буџетот на Република Македонија, како и функционирањето на контролните постапки за спречување или откривање на грешки во процесот на функционирање на трезорскиот систем и евиденцијата.

Со цел зајакнување на ефективностa и ефикасноста на работењето, отчетност и финансиското известување, усогласеност со закони и прописи како и заштита на ресурсите, како цели на добро воспоставен систем на интерни контроли, Министерството за финансии, системот за управување со квалитет, кој го применува во текот на 2012 година, го документира со Прирачник за квалитет, донесен во месец февруари 2013 година. Исто така, донесени се процедури за системот за управување со квалитет кои државните службеници и останатите работно ангажирани лица во Министерството за финансии ги применуваат во работењето. Применувањето на стандардите придонесува за надградување и јакнење на постојаниот систем на финансиско управување и контрола, преку пропишување на начинот на кој се одвиваат работните процеси и утврдување на одговорностите, роковите и контролите за одделните процеси и активности, кои истовремено придонесуваат за непречено функционирање на системот на интерните контроли.

Основа за подготвување на буџетите се стратешките приоритети на Владата на Република Македонија: фискалната стратегија, предлогот на стратешките планови на буџетските корисници и буџетската политика, како и приоритетите на општините. Во делот на подготовката на Буџетот на Република Македонија утврдивме дека стратешките приоритети на Владата на Република Македонија, доставувањето на Предлог буџет до Владата на Република Македонија и донесувањето на буџетот од страна на Собранието на Република Македонија, се реализирани во рамките на законски утврдените рокови, освен фискалната стратегија за среднорочен период од три години со која Министерството за финансии до Владата на Република Македонија, ги предлага насоките

и целите на фискалната политика и ги утврдува износите за главните категории на проценетите приходи и одобрените средства за тој период. Донесувањето на фискална стратегија овозможува успешна реализација на целокупниот процес на планирање и извршување на буџетот, како и зајакнување на врската помеѓу стратешките приоритети и расположливите средства во буџетот. Согласно Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, со дотации од Буџетот на Република Македонија и од буџетите на фондовите, се обезбедуваат дополнителни приходи во буџетот на општините за финансирање на надлежностите определени со закон, како тековни трансфери до единиците на локалната самоуправа. Наведените приходи потребно е да се обезбедат во висина од 4% од вкупно наплатениот данок на додадената вредност остварен во претходната фискална година. Во услови кога реализацијата на приходите од данок на додадената вредност во тековната година значително отстапува од планираната, Министерството за финансии треба да предложи, Владата на Република Македонија да изврши изменување и дополнување на буџетот за тековната година, со цел усогласување на дотациите од данок на додадена вредност до општините како дополнителни приходи во буџетот на општините.

Извршивме ревизија на воспоставениот систем на интерни контроли во процесот на планирање, евидентирање и наплата на даночните приходи, во делот на приходи наплатени по основ на персонален данок на доход, за чие утврдување, управување и наплата е задолжена Управата за јавни приходи. Планирањето на приходите по основ на персонален данок на доход во Буџетот на Република Македонија за 2012 година е извршено по доставената Предлог проекција на даночните приходи од страна на Управата за јавни приходи. Констатиравме дека од планираните приходи за 2012 година, реализирани се 93,45%.

Во однос на наплата на пресметаниот ненаплатен персонален данок на доход од даночните обврзници утврден со годишните решенија, потребно е Управата за јавни приходи во соработка со Министерството за финансии да преземе активности за нивна наплата од даночните обврзници како и мерки, доколку не постои можност за нивна наплата.

За правните лица кои што произведуваат или увезуваат тутунски производи, согласно Законот за тутун и тутунски производи, се утврдува надоместокот со цел обезбедување на средства за финансирање на активностите во примарното тутунско производство и промоција на извозот. Надоместокот претставува приход на Буџетот на Република Македонија. Царинската управа е надлежна институција за контрола на утврдувањето, пресметувањето и уплатата на надоместокот. Во Буџетот на Република Македонија за 2012 година остварени се 99,82% од планираните приходи. Со цел целосна, комплетна и навремена наплата на наведените приходи, од страна на Царинската управа превземени се активности, дел од побарувањата на Република Македонија од тутунските комбинати да се претворат во траен влог во друштвата, како и активности во насока на измена на законската регулатива односно обединување на акцизата и надоместоците преку трансформирање на надоместоците на тутунски производи во комбинирана акциза со ист фискален ефект.

Во делот на планирањето на приходите од наплата на глоби и трошоци изречени во парничните, прекршочните, кривичните и управните постапки за потребите на буџетот, следењето на нивната наплата, како и надзорот и контролата врз истите, ревизијата препорачува раководното лице на

Управата за јавни приходи, како орган надлежен за нивна наплата, во соработка со надлежните институции да продолжат со активностите во насока на обезбедување на комплетна и целосна документација за побарувањата по овој основ, кои претставуваат идни приливи на буџетот.

Јавните претпријатија основани од Република Македонија, 80% од вишокот на средствата остварени од работењето, согласно закон, ги уплатуваат во Буџетот на Република Македонија. Во насока на реално планирање на приходите од јавните претпријатија, потребно е јавните претпријатија до Министерството за финансии да доставуваат извештај за прегледот на годишните сметки како и извештај за работењето на јавното претпријатие. Ревизијата истакнува дека рокот за доставување не е утврден во Законот за јавните претпријатија, поради што Министерство за финансии планирањето на наведените приходи за наредната година го врши врз основа на квартални извештаи за тековната година, доставени од јавните претпријатија, кои содржат информации за износот на остварена добивка во односниот квартал.

Заради потврдување на целосноста, точноста, основаноста и усогласеноста на податоците во одделните бази за трезорското работење, со примена на ИТ алатки извршивме анализа на податоците и утврдивме дека контролните постапки функционираат ефикасно и правилно за спречување или откривање на грешки во процесот на функционирање на трезорскиот систем и евиденцијата.

Со донесување на новото Упатството за начинот на трезорско работење, кое стапува на сила од 01.01.2014 година, предвидено е буџетските корисници да водат евиденција на преземените обврски за тековната година како и евиденција на преземени повеќегодишни обврски. Во функција на имплементација на наведените измени и дополнувања, од страна на раководното лице формирана е работна група за надградба на постојното софтверско решение на трезорскиот информационален систем, со што ќе се изврши проширување на трезорската главна книга со податоци за преземените повеќегодишни обврски и оформување на нова евиденција за прегледи по достасаност на обврските.

Министерство за финансии

Министерството за финансии располага со градежни објекти во вкупна вредност од 224.224 илјади денари. За дел од наведениот имот Министерството располага со документи за сопственост - имотен лист, во кои носител на правото на недвижностите односно на правото на користење е Министерството.

За комплетно обезбедување на документација за потврдување на правото на сопственост односно на правото на користење на целокупниот имот со кој располага Министерството, потребно е да продолжат отпочнатите активности за обезбедување на потребната документација и запишување во Агенцијата за катастар на недвижности, утврдување на вредноста на градежните објекти, што ќе претставува основа за нивно евидентирање во деловните книги на Министерството.

Во текот на 2011 година Агенцијата за развој и инвестиции престанува да постои како орган на државната управа, за што е изработен делбен биланс на правата, обврските, имотот, архивата, документацијата, опремата и вработените помеѓу Министерството за финансии и Министерството за економија. Недвижниот имот и побарувањата од кредитното портфолио, утврдени во делбениот биланс, се евидентирани на посебна сметка во Министерството за финансии, за која е изготвена завршна сметка за 2012 година.

Имајќи ги предвид судските предмети како составен дел на делбениот биланс, каде што поранешната Агенција за развој и инвестиции е тужена страна во вкупен износ од 133.214 илјади денари, ревизијата смета дека Министерството за финансии во координација со Државното правобранителство на РМ и другите надлежни органи треба да превземат активности и мерки за координирање и дефинирање на начинот на понатамошното отплаќање на обврските од кредитното портфолио на Агенцијата за развој и инвестиции.

Агенција за катастар на недвижности

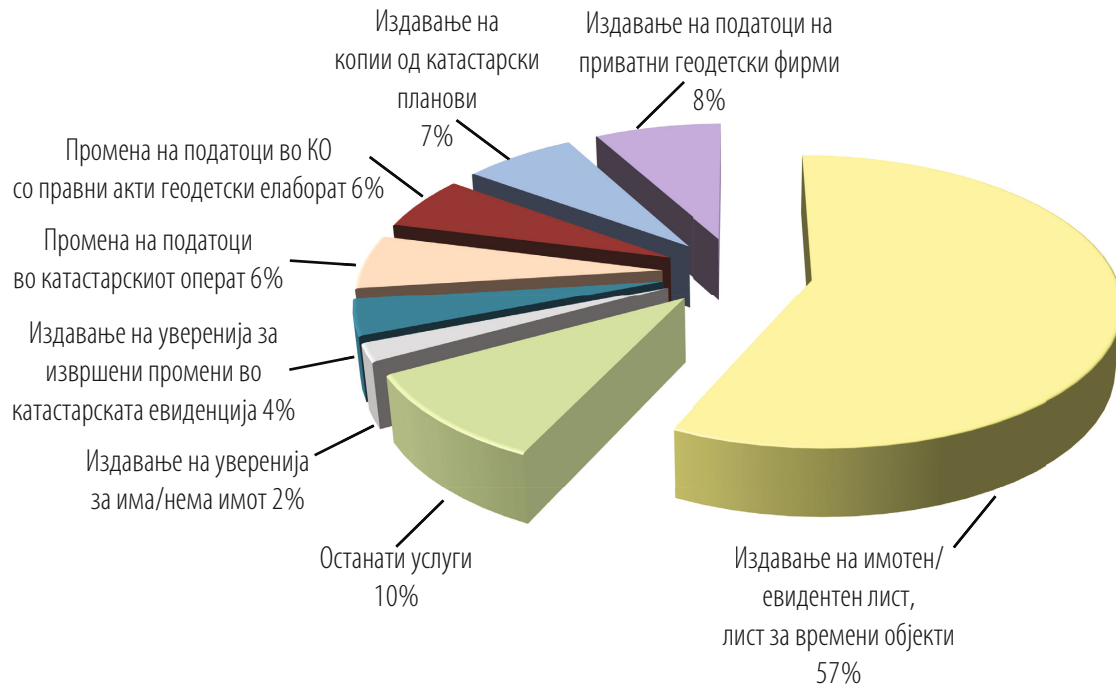
Агенција за катастар на недвижности е надлежна за вршење на работите на востановувањето и одржувањето на катастарот на недвижностите, управувањето со геодетско - катастарскиот информациона систем (ГКИС), како и воспоставувањето, одржувањето и јавниот пристап до Националната инфраструктура на просторните податоци.

За прибирање, обработка, одржување, управување, користење и дистрибуција на просторните и описните податоци за недвижностите во Република Македонија, Агенцијата има формира Геодетско - катастарски информациона систем на Република Македонија. Катастар на недвижности, како составен на ГКИС е јавна книга во која се врши запишување на правото на сопственост и на другите стварни права на недвижностите, на податоците за недвижностите.

Со извршената ревизија констатиравме дека со воспоставениот Е - Катастар овозможено е користење, дистрибуција и пристап до податоците на ГКИС, пропишани се процедури за начинот на реализација на услугите како и достапност на информациите за начинот на добивање на услугите за сите корисници на WEB страната на Агенцијата.

За користење и увид во податоците од ГКИС, Агенцијата наплаќа надоместоци, кои се утврдени со тарифници донесени од Управниот одбор на Агенцијата и за кои Владата на Република Македонија има дадено согласност.

Со извршената анализа констатиравме дека најголем процент од вкупно решените предмети во текот на 2012 година отпаѓаат на услугите, прикажани во следниов графикон:

Агенцијата во април 2013 година има добиено сертификат ISO 9001:2008 за воведување на стандарди за управување со квалитетот при работењето.

Препорачуваме да продолжат активностите на Агенцијата за целосно усогласување на донесените процедури, со кои е утврдена постапката за начинот на реализација на услугите односно утврдување на контролни механизми, дефинирање на одговорности на раководните лица и нивно усогласување со постапките кои електронски се одвиваат по воведувањето на Е - Катастарот, со што ќе се овозможи еднакво постапување при вршењето на услугите.

Агенцијата за катастар на недвижности има обврска да води евиденција на недвижните ствари во државна сопственост и тоа за земјиштето, зградите и други објекти изградени на земјиштето, што како долгорочни средства ги користат државните органи за извршување на својата дејност.

Заради обезбедување на комплетни податоци за имотот и негово евидентирање, препорачуваме Агенцијата за катастар на недвижности во соработка со Владата на Република Македонија, да иницира активности, сите државни органи континуирано да доставуваат податоци за недвижните ствари со кои располагаат, односно ги користат, што ќе придонесе за воспоставување на целосна, точна и ажурна евиденција за недвижностите со кои располага Република Македонија.

Воспоставената законска обврска преку пресметување и плаќање на придонесот не обезбедува доволно средства за вршење на дејноста на Фондот. Зголемувањето на бројот на корисниците на пензија и усогласувањето на пензиите во 2012 година, влијаеше на исплата на пензиите поради што со буџетот на Фондот се планираат средства за покривање на дефицитот, од средствата на Буџетот на РМ.

Започнувајќи од 01.01.2009 година, контролата, утврдувањето, наплатата, присилната наплата, застареноста и отпишувањето на придонесите за задолжително социјално осигурување ги врши Управата за јавни приходи, што е во согласност со одредбите на Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување.

Согласно Законот, надлежните институции имаат обврска меѓусебно да разменуваат податоци за обврзниците за плаќање на придонесите, пресметката и уплатата на придонесите.

Евидентирањето и начинот на работа е регулирано со договор потпишан помеѓу Фондот и Управата за јавни приходи. Според договорот Фондот добива информации од Управата за јавни приходи само за наплатениот износ на придонесот, но не и за пресметаната обврска на обврзниците, со што Фондот нема целосни информации колку се побарувањата по основ на придонесот, потребни за креирање на активностите во наредниот период и каква е динамиката на наплатата на придонесот од страна на обврзниците.

Со преминување на надлежноста на Управата за јавни приходи за наплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување и контролата на неплатените придонеси, во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување остана надлежноста за наплата на заостанатите долгови заклучно со 31.12.2008 година.

И покрај превземените активности од страна на Стручната служба на Фондот за наплата на заостанатите неплатени придонеси од обврзниците во текот на 2012 година наплатени се само 2% од вкупно утврдените побарувања на заостанатите долгови заклучно со 31.12.2008 година. Евидентираниите неплатени придонеси на обврзниците се однесуваат на активни обврзници и пасивни (ликвидирани) обврзници. Стручната служба на Фондот има преземено мерки за наплата само за активните обврзници, додека за пасивните обврзници нема можност за наплата на придонесот.

Задолжителното здравствено осигурување на осигурените лица им обезбедува право на основни здравствени услуги како што се: примарна здравствена заштита, специјалистичко - консултативна здравствена заштита, болничка здравствена заштита и обдукција на умрени по барање на здравствени установи.

Во рамките на Законот за јавна внатрешна финансиска контрола е обработено прашањето за финансиското управување и контрола, како значаен дел во системот на јавна внатрешна финансиска контрола.

Раководителот на јавните здравствени установи е одговорен за воспоставување на организациона структура и процедури за работа со кои ќе се обезбеди функционирање, следење и развој на стабилно финансиско управување и контрола.

Кај јавните здравствени установи е констатирана состојба на нецелосно изготвени или нецелосно применети процедури во процесите на: архивирање на документацијата, движење на сметководствената и друг вид документација во рамките на буџетскиот корисник, остварување на приходи согласно начелата на целосност, навременост, начин на спроведување на пописот на средствата, побарувањата и обврските, користење на средствата согласно донесениот буџет/финансиски план и согласно законската регулатива, магацинско

работење, спроведување на постапка за јавни набавки и реализација на истите. Заради наведеното, зголемени се ризиците во работењето, не се дефинирани нивоата на одговорноста со поделба на должностите и начин на спроведување на контрола во секој дел од процесот (одобрување, извршување, регистрирање, проверка).

Јавните здравствени установи функционираат во услови кога согласно одредбите од член 68 - а од Законот за здравствена заштита, Фондот за здравствено осигурување на Македонија како купувач на здравствени услуги склучува договор со истите во кој се регулирани прашањата за начинот на фактурирање на извршените услуги и начинот на нивно плаќање. Констатирано е дека ревидираните јавни здравствени установи имаат извршено здравствени услуги во поголем износ од договорениот. Ненаплатените побарувања не се признаваат од страна на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, кој не ги евидентира како обврска кон установите, но ги зема во предвид при формирање на буџетскиот плафон за наредната година.

Министерството за здравство врши распределба на средствата на јавните здравствени установи по Програми за здравствена заштита и врши надзор на спроведување на истите врз основа на

доставени фактури и извештаи за реализација на активностите содржани во Програмите. Во отсуство на пишани критериуми и утврдена постапка за распределба на финансиските средства по програми, истите се одобруваат во вкупен износ на ниво на сите јавни здравствени установи, а не врз основа на преземените активности и остварените цели на програмите за здравствена заштита. Ваквата состојба доведува до неусогласеност на преземените активности со одобрените средства, а наплатата на побарувањата по преземените активности од Министерството за здравство, не може да се изврши во целост.

Во согласност со Закон за здравствено осигурување, Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија формира трезор, како организациона единица за управување со здравствената трезорска сметка. Здравствената трезорска сметка е систем на сметки управувани од страна на трезорот на Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија, преку кој се врши евиденција на наплатата на сите приходи и извршување на сите расходи на јавните здравствени установи за остварување на правата од здравственото осигурување. Во трезорот се води здравствена главна книга како официјален запис на податоците и трансакциите во врска со годишните планови на приходи и расходи, финансиските планови, реализираните приходи и извршените расходи на јавните здравствени установи.

Информациониот систем на Трезорот е во функција од 01.01 2011 година и овозможува водење на платниот промет на сите јавни здравствени установи.

Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија воспостави Е-трезор, кој е во функција со воведување на електронско поднесување на налози за плаќање преку веб апликација/ интернет од страна на јавните здравствени установи.

Со ревизијата на функционирање на трезорското работење во рамките на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, каде е формиран трезор како организациона единица за управување со здравствената трезорска сметка, констатирано е дека системот на трезорското работење на корисниците на средства од Буџетот за финансирање на јавните здравствени установи, функционира согласно планираните намени и согласно релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Со ревизијата е констатирано дека е развиена целосна ИТ контролна средина и средина на квалитетно управување, документирана и доставена од страна на раководството, која вклучува рамка за политиките, плановите и процедурите. Процесот на развој на политики е структуриран, одржуван и познат за вработените, при што постојните политики, планови и процедури се цврсто востановени и ги опфаќаат клучните прашања.

Со ревизијата е констатирано дека постои јасно дефинирана и прифатена структура за документација за корисниците, оперативните прирачници и материјалите за обука.

Судската власт во Република Македонија ја вршат судовите кои се самостојни и независни. Судовите судат врз основа на Уставот, законите и меѓународните договори ратификувани во Република Македонија.

Организацијата на судството е единствена. Во судскиот систем судската власт ја вршат основните судови, апелационите судови, Управниот суд, Вишиот управен суд и Врховниот суд на Република Македонија.

Судовите ги штитат слободите и правата на човекот и граѓанинот и правата на другите правни субјекти доколку тоа според Уставот не е во надлежност на Уставниот суд на Република Македонија. Средствата за работа на судската власт во Република Македонија се обезбедуваат со Судскиот буџет, како посебен дел на Буџетот на Република Македонија, означен со „Судска власт“.

Со извршената ревизија на дел од субјектите кои ја сочинуваат судската власт констатиравме состојби за кои во наредниот период потребно е да се преземат активности за надминување на истите и тоа во делот на:

- Распожливите средства за финансирање на судската власт;
- Инвентарисување на средствата и нивните извори како и усогласување на сметководствената со фактичката состојба;
- Воспоставување на потребната евиденција на депозитите и обезбедување на соодветен надзор врз целокупното материјално и финансиско работење со средствата на депозитите;
- Уредување на начинот на функционирање на информатичкиот систем во судовите.

Политичките партии се доброволни организации на граѓани, формирани за остварување и заштита на политички, економски, социјални, културни и други права и уверувања, заради учество во процесот на донесување на политички одлуки при учество во власта.

Политичките партии своите цели ги остваруваат преку демократско формирање и изразување на политичката волја со учество на избори, како и на друг демократски начин. Државниот завод за ревизија врши ревизија на финансиско - материјалното работење и надзор над финансиското известување на политичките партии, согласно Законот за финансирање на политичките партии (ЗФПП).

Политичките партии имаат обврска за финансиско известување, кое го реализираат на следниот начин:

- Изготвуваат и доставуваат годишни извештаи за добиени донации до Државниот завод за ревизија и до Управата за јавни приходи до 31 март;
- Доставуваат годишна сметка за финансиското работење до Централниот регистар на Република Македонија, Управата за јавни приходи и Државниот завод за ревизија со обврска да ги објават на своите веб страници;
- Изготвуваат и доставуваат годишен финансики извештај најдоцна до 31 март до Државниот завод за ревизија, со обврска да го објават на веб страницата.

Државниот завод за ревизија законски е овластен да поднесува предлог до министерот за правда за забрана на исплата на средства за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија кога донациите кои ги примила политичката партија се во износи кои не се дозволени согласно Законот за финансирање на политичките партии, ако не доставила извештај за добиени донации, годишна сметка и годишниот финансики извештај до Државниот завод за ревизија, во пропишаните рокови.

Исплатата на средствата за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија се запира и за политичката партија која нема да ги објави податоците за донациите примени во текот на годината на својата веб страница.

Забраната трае се до уредно исполнување на горенаведените обврски од страна на политичката партија.

Државниот завод за ревизија поднесува предлог до Министерот за правда за губење на правото на редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија за времетраење од три месеци за политичките партии кои во пропишаниот рок нема да го објават годишниот финансики извештај.

Државниот завод за ревизија на ден 25.02.2014 година, до Министерството за правда поднесе предлог за донесување на Одлука за запирање (суспензија) на исплатата на средствата за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија на 7 политички партии.

Согласно Изборниот законик, Државниот завод за ревизија е клучен институционален вршител на функцијата на надзор на финансирањето на учесниците во изборните кампањи во секој изборен циклус. Во таа смисла, Државниот завод за ревизија, согласно роковниците кои се донесуваат од Државната изборна комисија за секој конкретен изборен циклус, најпрво врши прием на ценовниците за платено политичко рекламирање од медиумите (печатени и електронски) и прием на извештаите за искористен рекламен простор од секој од учесниците по завршување на изборната кампања, како и средствата кои се платени или побаруваат по тој основ.

Во поглед на учесниците во изборната кампања, Државниот завод за ревизија врши прием и објава на својата веб страна на: финансискиот извештај за приходите и расходите на сметката за изборна кампања од денот на нејзиното отворање до крајот на десеттиот ден од изборната кампања, финансискиот извештај за приходите и расходите на трансакциската сметка за изборната кампања за втората половина од изборната кампања и на вкупниот финансиски извештај за кампањата за секој поединечен учесник во изборната кампања.

По завршување на изборниот процес и прогласување на резултатите за конечни од страна на Државната изборна комисија, во рок од 60 дена од денот на доставувањето на вкупните извештаи, Државниот завод за ревизија спроведува ревизија.

Врз основа на резултатите од примените извештаи од учесниците во изборната кампања и спроведената ревизија, Државниот завод за ревизија предлага казни мерки и мерки на забрана односно: поднесува предлог за забрана до Државната изборна комисија на учесниците во изборна кампања за исплатата на надоместокот на трошоците за изборна кампања во случаите кога во пропишаниот рок и содржина не ги достават финансиските извештаи и/или поднесува барање за поведување на прекршочна постапка или пријава до надлежниот јавен обвинител доколку во вршење на ревизијата се утврдат неправилности во финансискиот извештај.

За остварување на горенаведените цели, Државниот завод за ревизија остварува соработка и размена на податоци и информации со Државната изборна комисија и Државната комисија за спречување на корупцијата а согласно склучениот Меморандум за соработка во врска со спроведувањето на одредбите за финансирањето на изборната кампања за размена на информации за утврдени неправилности во врска со доставените финансиски извештаи и мерките преземени од нивна страна спрема субјектот кој е предмет на надзор.

Во периодот предмет на известување Државниот завод за ревизија изврши ревизија на финансиските извештаи на 51 политичка партија. Издадени се 43 конечни ревизорски извештаи. За 8 политички партии не се издадени ревизорски извештаи од причина што се регистрирани или избришани во 2013 година. Исто така не се врши ревизија кај политички партии со приходи до 2500 евра, бидејќи немаат обврска за изготвување на финансиски извештај. Во однос на локалните избори, Државниот завод за ревизија изврши ревизија на вкупните финансиски извештаи на 4 политички партии и издаде 9 финансиски извештаи (ДУИ – 1 сметка, ДПА 1 – сметка, ВМРО ДПМНЕ – 3 сметки и СДСМ – 4 сметки за изборна кампања).

Сите ревизии се започнати во рок од 60 дена од денот на доставувањето на вкупните финансиски извештаи за изборната кампања, односно ревизиите се започнати во мај 2013 година. Ревизорските извештаи се објавени на веб страната на Државниот завод за ревизија.

Со извршената ревизија на наведените извештаи утврдивме состојби за кои надлежните органи на политичките партии потребно е да преземат активности за надминување на истите и тоа во делот на:

- Доставување на финансиските извештаи до надлежните органи и нивно објавување на веб страната на партијата;
- Извршување на трансакциите за редовното работење на политичките партии преку една трансакциска сметка;
- Вршење на редовен, целосен и правилен попис на средствата и обврските и усогласување на сметководствената со фактичката состојба;
- Навремено, хронолошко и ажурно презентирање на трансакциите во деловните книги;
- Признавање на приходите и расходите согласно модифицираното сметководствено начело;
- Располагање со паричните средства во готово/благајничкото работење;
- Уредување на меѓусебните права и обврски со давателите на деловен простор.

Што се однесува до санкционирањето на организаторите на изборна кампања кои финансиски не известувале за време на локалните избори 2013 година, по предлог на Државниот завод за ревизија, од страна на Државната изборна комисија беше донесена Одлука за запирање на исплатата на надоместокот на трошоците за изборна кампања за локалните избори 2013 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр.123/2013.

Согласно истата, вкупниот број на организаторите на изборна кампања за кој е предложено и следствено донесена предметната одлука изнесуваше 93.

Потоа, на 04.12.2013 година Државниот завод за ревизија испрати предлог до Државната изборна комисија, за измена на горенаведената Одлука со цел да се симне забраната за четири (4) организатори на изборна кампања кои во меѓувреме ги исполниле целосно обврските за финансиско известување. Оваа одлука е донесена од страна на Државната изборна комисија и објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр.176/2013.

Министерство за образование и наука и единки корисници од областа на образованието

Автономијата на универзитетот и академската слобода, условите и постапката за основање и престанок на високообразовните установи, системот за обезбедување и оценување на квалитетот на високото образование, основите за организација, управување, развој и финансирање на високообразовната дејност е уредено со Законот за високо образование.

Високообразовните установи имаат доминантна улога и значење за: создавање, заштита и пренесување на знаењата за обезбедување на социјална и економска благосостојба и напредок на општеството, подготвување на студентите за занимања за кои е потребна примена на научни откритија и стручни знаења, културна и јазична разновидност, поттикнување на технолошкиот развој, развој на уметностите, техничката култура и спортот.

Во текот на 2013 година согласно Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија извршивме ревизија на финансиските извештаи за 2013 година на Факултетот за земјоделски науки и храна и Земјоделски институт кои се дел од Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ Скопје.

Единиците во состав на универзитетот, располагаат со свои сметки и во правниот промет настапуваат самостојно во свое име и за своја сметка, иако немаат статус на правен субјект. По одобрениот буџет од страна на Министерството за образование и наука, универзитетот донесува збирен годишен финансиски план по квартали кој не содржи преглед на одобрени средства за единиците во негов состав. Поради тоа сметаме дека е потребно по донесување на Буџетот на универзитетот, финансиската служба на универзитетот заедно со службите на факултетите да ги утврдат нивните буџети по квартали за пореално да можат да ги планираат и реализираат своите активности во текот на годината.

Факултетот остварува приходи за активности и услуги на студентите кои не се предвидени со Ценовникот донесен од Советот за развој и финансирање на високото образование од 2004 година, преку воведување на нови давачки за студенти.

Исплата на надоместоци за изведување на настава и други активности на вработените, не е во согласност со важечката Одлука за утврдување плати и надоместоци на вработените на факултетот, која предвидува критериуми за исплата на вработените.

Издавањето на недвижниот имот не е во согласност со критериумите предвидени во Правилникот за постапката за издавање под закуп на недвижен имот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ Скопје.

Во понатамошниот период потребно е надлежните органи да ги интензивираат активностите за конституирање на Советот за финансирање и развој на високото образование, како надлежно тело, кое треба да дефинира критериуми за видот и висината на услугите што студентот треба да ги плати.

Финансирањето на проекти кои се од национален интерес и се во функција на развојот на филмската дејност во Република Македонија, ќе обезбеди унапредување, поттикнување, презентирање и грижа за филмското творештво. Оваа дејност е во надлежност на Филмскиот фонд на Република Македонија.

Активностите во оваа област се извршувани во услови кои во наредниот период треба да се подобрат, а пред се во делот на:

- Зголемување на објективноста и независноста во изборот на филмски проекти кои ќе бидат финансиски поддржани;
- Јасно дефинирање на буџетот на поддржаните филмски проекти;
- Зголемување на контролните активности во начинот на користењето на доделените средства.

Во исто време утврдивме системска слабост во Законот за филмска дејност кој стапи на сила од 01.01.2014 година во поглед на воспоставувањето на обврска за Државниот завод за ревизија секоја година да врши ревизија на работењето на оваа институција, што не е во согласност со Законот за државна ревизија во кој се наведени институциите на кои Државниот завод за ревизија има обврска да врши ревизија еднаш во годината.

Јавни установи од областа на образованието и културата

Вршењето на дејности од областа на образованието, науката и културата, здравството, социјалната заштита, детската заштита, како и во други дејности кои со закон се утврдени како јавна услуга се извршуваат преку установи на кои се доверени јавни овластувања.

Во периодот предмет на известување извршивме ревизија на финансиските извештаи кај одредени установи од областа на културата, образованието како и на активностите преземени со Програмата 90 - Меѓународна соработка реализирана преку надлежното министерство.

Неоспорувајќи ги активностите, улогата и значењето што го имаат субјектите во извршувањето на јавните услуги од интерес на граѓаните и општеството во целина, утврдиме состојби на кои во наредниот период треба да се посвети поголемо внимание од страна на надлежните органи и тоа во делот на:

- Системот на интерни контроли, пропишување на соодветни процедури за работа и јасно разграничување на надлежностите;
- Усогласување на интерните акти кои го уредуваат начинот на организација и систематизација на работните места и одредбите на колективниот договор;
- Утврдување на временската рамка на важење на склучените договори за ангажирање на надворешни лица и утврдување на критериуми за утврдување на правичниот надоместок на авторите;
- Доследно применување на буџетското начело на парично искажување при евидентирање на финансиските трансакции;
- Обезбедување на согласност од Министерството за култура и Министерството за финансии за потребата од привремени вработувања;
- Утврдување на цените на билетите за продажба и дефинирање на условите и критериумите за дистрибуција на бесплатни билети, нивниот број и лицата кои можат да ги добијат;
- Доделување на договорите за јавни набавки и следење на нивната реализација.

извршување на
јавните услуги од интерес на
граѓаните и општеството

Развој на спортот и младите во Република Македонија

Грижата за психофизичкиот развој на младите, нивниот статус, организирање и создавање на услови за задржување во Република Македонија на способните и талентирани млади, како и следење на спортски и спортско рекреативни активности, следење на развојот на врвниот спорт се во надлежност на Агенцијата за млади и спорт.

Во досегашниот период преземени се активностите од страна на надлежните органи кои даваат придонес како на домашен така и на меѓународен план. И покрај тоа со извршената ревизија на финансиските извештаи за 2012 година констатиравме состојби кои во наредниот период треба се надминат и тоа во делот на:

- Обезбедување на соодветни и доволни извори на финансирање за поддршка на активностите на младите;
- Воспоставување на мерливи критериуми за распределба на средствата до Националните спортски федерации;
- Зголемување на транспарентноста во доделувањето на договорите за јавни набавки;
- Соодветно следење на реализација на склучените договори за јавни набавки.

Министерство за животна средина и просторно планирање

Основната надлежност за Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП) произлегува од Законот за организација и работа на органите на државната управа.

Врз основа на резултатите од ревизијата, во рамки на утврдените состојби, како позначајни се слабостите во системот на интерни контроли кај процесот на плати, нетранспарентниот начин на доделување на средствата за кофинансирање на програми и проекти од областа на животната средина и неправилности околу ангажирањето на лица по договор за дело.

Врз основа на утврдените состојби, МЖСПП треба да преземе активности со кои ќе обезбеди транспарентен начин на доделување на средства за кофинансирање на проектите од областа на животната средина, ангажирање на лица по договор за дело согласно законските одредби, надзор и контрола над реализираните работи и исплата на буџетски средства за реално извршените работи. Во однос на движниот и недвижен имот потребно е сметководствено евидентирање на опремата и обезбедување на имотни листови за недвижниот имот, пресметка на амортизација и ревалоризација на целокупната опрема, целосно и правилно спроведување на пописот, сметководствено евидентирање на залихите. Исто така МЖСПП треба да преземе активности за измена на Правилникот за трошоците за работи извршени надвор од управна постапка по барање на странка, кој ќе ги содржи сите цени за лабораториски анализи врз основа на кои се врши фактурирањето и целосно и правилно спроведување на пописот на побарувањата. Потребно е целосно почитување на подзаконските акти за службени патувања, наплата на побарувања од вработени од изминати години, ангажирање на лица согласно законските прописи, измени и дополнувања на законската регулатива како и воведување на утврдени контролни постапки и процедури со цел обезбедување целосност и точност на приходите.

Казнено поправната установа – Затвор Скопје

Казнено поправната установа – Затвор Скопје е установа во која се извршува казна затвор на осудени лица како и мерка притвор на лица лишени од слобода.

КПУ - Затвор Скопје има својство на правно лице, а неговото финансирање како единка корисник се обезбедува преку буџетскиот корисник - Управата за извршување на санкциите која е орган во состав на Министерство за правда.

Во услови на недостиг на човечки ресурси и зголемен обем на работа во Затворот, се доведува во прашање ефективноста и ефикасноста на функционирањето на секторите во КПУ Затвор Скопје.

Ревизијата укажува на потребата да се води внатрешна евиденција за недвижностевари и да се доставуваат податоци до Агенцијата за катастар и недвижности за промените на истите и до Министерството за финансии за вкупната сметководствена вредност на движните ствари.

За решавање на состојбите поврзани со наплатата на приходи од работно ангажирање на осудени лица надвор од установата неопходно е да се преземат активности, наплатата на приходите да се врши согласно законските прописи и Упатството за условите, начинот и постапката за работно ангажирање на осудено лице надвор од установата.

Обврските кон Министерството за внатрешни работи, кои опфаќаат 56% од вкупните неподмирени обврски, а се однесуваат за извршени услуги – асистенција при спровод на притворени и осудени лица, од година во година постојано се зголемуваат.

Согласно Законот за кривична постапка овие трошоци не треба да паѓаат на товар на КПУ Затвор Скопје, туку треба да се исплатуваат однапред од средствата на органот што ја води кривичната постапка, а да се наплатуваат подоцна од лицата кои се должни да ги надоместат според одредбите на истиот закон.

Заради потребата од обезбедување на медицинска помош и болничко лекување на осудените лица, ревизијата укажува на неопходноста Министерството за здравство да биде надлежно за здравствената заштита, бидејќи здравствената служба на КПУ Затвор Скопје не е вклучена во здравствениот систем на РМ.

КПУ Идризово – стопански единици Економија и Препород

Стопанските единици Економија и Препород се основани од страна на Владата. Согласно Правилникот за организација и работа на КПУ Идризово, во стопанско - инструкторската служба се образуваат внатрешни организациони единици, стопанска единица Препород и Економија. Поставеноста на стопанските единици е регулирана со Законот за извршување на санкциите, донесен од страна на Собранието на Република Македонија.

Стопанските единици функционираат како самостојни правни лица во рамките на КПУ Идризово, што не е во согласност со одредбите од Законот за извршување санкции, бидејќи од 2006 година, овие стопански единици го губат статусот на самостојни правни лица. Одредбите од законот предвидуваат во состав на казнено и воспитно - поправните установи, како организациони единици, да се организираат една или повеќе стопански единици, кои треба да настапуваат во име и за сметка на установата, а приходите да ги уплатуваат на трезорската сметка за самофинансирачка активност.

Стопанските единици имаат обврски спрема вработените за пресметани а неисплатени бруто плати, а поради неисплатени обврски за работно ангажирање на осудените лица, не се остварува законското право за добивање надомест за работно ангажирање, со што се намалува мотивираноста и интересот за работа на осудените лица.

Констатирани се слабости во функционирањето на системот на интерните контроли, како од организациски аспект на работење, така и од аспект на невоставени пишани процедури за одредени процеси.

Утврдени се состојби на отстапување на цените при продажба на сточниот фонд, што не е во согласност со официјалните ценовници за продажба и остава простор за несоодветно определување на цените што има влијание на приходите остварени во стопанските единици.

Потребно е да се истакне дека со анализа на податоците за движење на сточниот фонд и на производството на С.Е. Економија, во периодот 2005–2012 година, основното стадо се намалило за повеќе од 60%, а производството за 70%, а движењето на производството на С.Е. Препород, во истиот период, упатува на намалување на обемот на производство за 95%, што придонесува стопанските единици да се најдат во тешка финансиска состојба, со блокирана сметка, неисплатени плати на вработените и намален сточен фонд.

Ревизијата упатува на доследно спроведување на Законот за извршување санкции и решавање на статусот на стопанските единици и вработените, како и добро функционирање на менаџерскиот тим кое треба да обезбеди економично и ефикасно работење. Ова дотолку повеќе што функционирањето на стопанските единици е од исклучително значење, од една страна за организирање на работењето на осудените лица и остварување на процесот на ресоцијализација, а од друга страна за обезбедување храна за осудениците во установата со што би се оствариле заштеди во Буџетот на РМ.

Управата за водење на матичните книги (во натамошниот текст: Управата) е основана согласно член 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за матичната евиденција (Службен весник на Република Македонија бр.98/08), како орган во состав на Министерството за правда со својство на правно лице.

Основна надлежност на Управата е:

- Водење заштита и чување на матичните книги на родени, венчани и умрени (рачно и во електронска форма);
- Издавање на изводи, уверенија, преписи и копии врз основа на матичните книги;
- Водење на постапка и составување на записник за најдено дете;
- Обновување на уништени, оштетени или исчезнати матични книги;
- Средување на рачно водена матична евиденција.

Врз основа на резултатите од ревизијата, во рамки на утврдените состојби Управата за водење на матична евиденција треба да преземе активности со кои ќе обезбеди:

- Пишани процедури за основните процеси, кои би го подобриле квалитетот на работењето.
- Воспоставување на внатрешна евиденција на недвижните ствари и податоци за промените во внатрешната евиденција за недвижните ствари и нивно доставување до Агенцијата за катастар и недвижности и Министерството за финансии.
- Усогласување на фактичката со сметководствената состојба на средствата, а пописот на обврските да се спороведе согласно законските прописи.
- Да се преземаат соодветни мерки и да се воспостават процедури за периодично раздолжување на матичарите и усогласување на бројот на издадени изводи по матичар и остварените приходи по истиот основ, изводите да се печатат со сериски броеви со цел да се олесни следењето и контролата над издадените изводи.

Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот во Република Македонија - Invest in Macedonia

Агенцијата за странски инвестиции и промоција на извозот на Република Македонија е основана за обезбедување зголемен прилив на странски директни инвестиции и промоција на извозот со што се поттикнува економскиот раст и развој во Република Македонија.

Со ревизијата на финансиските извештаи за 2012 година дадовме препораки за преземање активности за воведување на систем на интерни контроли, со донесување на пишани процедури и постапки на сите нивоа на работење.

Во месец октомври 2013 година од страна на Агенцијата за странски инвестиции изработени се процедури, упатства за поголем дел од процесите во работењето, посебно во делот на исплатата на државната помош со кои се очекува да се надминат констатираните состојби. За подобро следење на исполнувањето на условите за исплата на државна помош, ревизијата препорача да се преземат активности за организациско и кадровско екипирање на Агенцијата особено во делот на исплатата на средствата за државна помош, по основ на грантови и користење на поволностите по основ на даночни и царински ослободувања, како и преземање на активности за навремено доставување на информации и извештаи за доделената државна помош до надлежните органи.

Дирекција за технолошки индустриски развојни зони

Со Законот за технолошки индустриски развојни зони за извршување на работите поврзани со развојот, основањето и следењето на работењето на слободните зони, основана е Дирекција за технолошки индустриски развојни зони. Со извршената финансиска ревизијата за 2012 година дадовме препораки за воведување на систем на интерни контроли со донесување на пишани процедури и постапки на сите нивоа на работење. Исто така потребно е да се изврши сметководствено евидентирање на целокупниот имот на Дирекцијата и да се преземат мерки и активности за квалитетно организирање и извршување на пописот согласно законските прописи со цел да се изврши целосно усогласување на сметководствената со фактичката состојба на средствата. Корисниците на Технолошките индустриски развојни зони не секогаш се придржуваат на роковите за навремено доставување на Годишните извештаи за своето работење. Утврдени се отстапувања во снабдувањето со природен гас во однос на договорените количини на испорачан и примен природен гас, што може да влијае на зголемување на трошоците за снабдување со природен гас во зоните.

Регулаторна комисија за енергетика

Со ревизијата на финансиските извештаи заедно со ревизијата на усогласеност кај Регулаторната комисија за енергетика за 2012 година, ревизијата даде препораки за донесување на акти согласно Законот за енергетика и Статутот. Заради усогласување со Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор, дадена е препорака за измена и дополнување на актот за организација и систематизација на работните места, како и спроведување на целосен попис. Во врска со лиценците за вршење на енергетска дејност потребно е да се воведат целосна евиденција и да се преземат активности за следење и контрола на исполнувањето на обврските по издадената лиценца. Заради целосно и правилно пресметување на приходите од годишен надоместок од носителите на лиценци за вршење на енергетска дејност потребно е да се врши споредба и усогласување на остварениот вкупен приход на овие субјекти добиени од Централниот регистар со податоците од годишните сметки кои имаат обврска да се доставуваат до Регулаторната комисија за енергетика. Исто така уште еднаш укажавме на различниот начин на финансиско известување односно воспоставената сметководствена рамка за евидентирање на финансиските трансакции кај регулаторните тела во РМ и во Регулаторната комисија за енергетика.

АД за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост - АД МЕПСО

Предмет на извршената ревизија во 2012 година во АД МЕПСО беше Системот на интерни контроли, поврзани со финансиското управување и контрола. Донесената законска и подзаконска регулатива обезбедува основа за функционирање на интерните контроли во АД МЕПСО.

Со извршениот увид во донесените основни процедури за финансиско работење и во процесот на јавни набавки се констатира дека е обезбедена поделба на должностите и одговорностите на повеќе лица а контролите се воспоставени и истите функционираат. Ревизијата даде препорака континуирано и навремено да се врши усогласување на актот за внатрешна организација со измените и дополнувањата на Статутот на АД МЕПСО како и да се обезбедат услови на внатрешната ревизија за извршување на планираните ревизии согласно усвоениот Годишен план.

АД Македонска пошта

Македонска Пошта е единствен субјект со издадена индивидуална дозвола за обезбедување на Универзална поштенска услуга, вклучувајќи ги резервираните поштенски услуги и поштенски услуги кои се вршат на слободниот поштенски пазар.

Македонска Пошта на 31.12 2012 година располага со 328 единици на поштенска мрежа. Вкупниот број на шалтери изнесува 738 од кои во функција се 519, а бројот на вработени изнесува 2.288. Македонска пошта е членка на Светскиот поштенски сојуз при Обединети Нации од 12.07 1993 година (Universal Post Union – UPU), а од 22.07 1996 година е членка и на Европска организација на поштите (POSTEUROP).

Поради настанат пожар во јануари 2013 година, недостасува дел

од финансиската документација и дел од документацијата од спроведените постапки за јавни набавки што имаше влијание на ревизорското мислење. Во Македонска пошта воспоставена е пракса на спроведување на постапката за јавна набавка за осигурување по која се склучува договор за деловната година со ретроактивна важност на полисата за осигурување што создава ризик да не се наплати штетата. Во изминатиот период во Македонска пошта недоволно се почитуваат донесените интерни акти поради што присутни се појави на повеќе неправилности, злоупотреби и измами што довело до материјална штета на друштвото а во евиденцијата се искажани побарувања од кусоци и кражби, кои бележат пораст. Исто така во одредени единици на поштенска мрежа во подружниците во континуитет присутни се неоправдани пречекорувања на благајничкиот максимум што исто така го зголемува ризикот од кражби. Македонска пошта има воспоставена пракса сметководствената документација да не се евидентира во годината кога настанала, што предизвикува нереално и необјективно искажување на приходите, расходите, побарувањата и обврски во финансиските извештаи.

Македонска пошта врши платен промет во сите пошти во име и за сметка на Поштенска банка. Важноста на овој договор е до 2016 година.

Во Македонска пошта постои ненавремената наплата на побарувањата што влијае на ненавременно плаќање на обврските и има за последица влошување на солвентноста и ликвидноста на претпријатието. Потребно е да се истакне дека се уште не е завршена поделбата на имотот помеѓу Македонска пошта и Македонски телеком, постапка започната во 2000 година што исто така влијае на искажаните податоци во финансиските извештаи.

Во текот на 2013 година со измените на Законот за банки, Македонска пошта не е повеќе акционер во Поштенска банка. Република Македонија ја има златната акција во Поштенска банка се до нејзина целосна приватизација.

Државен завод за индустриска сопственост

Со ревизијата на финансиските извештаи заедно со ревизијата на усогласеност кај Државниот завод за индустриска сопственост констатиравме дека за 2012 година и во претходните неколку години не е извршен попис согласно законските прописи и не е воспоставен целосен и соодветен систем за финансиско управување и систем на внатрешна сметководствена контрола со цел евидентирањето да се врши врз основа на комплетна сметководствена документација.

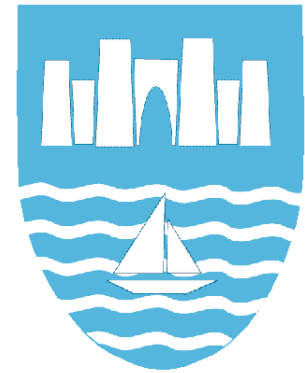
Во 2013 година, Државниот завод за ревизија согласно Годишната програма за работа изврши ревизија на финансиските извештаи со ревизија на усогласеност за 2012 година кај Министерството за локална самоуправа, три единици на локална самоуправа: општините Охрид, Тетово и Центар и кај едно јавно претпријатие за водостопанство чиј основач е Владата на Република Македонија. И во 2013 година кај единиците на локалната самоуправа е актуелен Процесот на фискалната децентрализација. Во овој период се спроведува Програмата на Владата за спроведување на процесот на децентрализација и развој на локалната самоуправа за периодот 2011 - 2014 година.

Во општината Охрид и во 2012 година е карактеристична состојбата на континуирано блокирана сметка со судски извршни решенија за наплата на неизмирени обврски. Поради наведеното, оваа единица на локална самоуправа и во 2012 година дел од наплатата на побарувањата и плаќањето на обврските ги врши надвор од трезорскиот систем односно со компензации, цесии и асигнации што не е во согласност со одредбите од Законот за платниот промет.

Кај ревидираните единици на локална самоуправа извршивме оценка на системот на интерни контроли кај процесот на буџетирање. Констатирано е дека во општина Тетово не се воспоставени интерни контроли кои обезбедуваат навремено и транспарентно донесување на Буџетот на Општината. Ова се должи на:

- Недонесен буџетски календар од страна на Советот на општината со кој се регулираат оковите за планирање на општинскиот буџет и носителите на конкретните активности;
- Невоспоставено разграничување на надлежностите и одговорностите на вработените во процесот на буџетирање;
- Делумно почитување на насоките дадени во буџетскиот циркулар од Министерството за финансии;
- Не одржани јавни расправи во функција на транспарентно донесување на буџетот и
- Недонесен план за програмите за развој.

Кај ревидираните единици на локална самоуправа е актуелна состојбата во текот на фискалната година приходите и расходите да не се остваруваат во планираниот обем. Иако се донесени ребаланси, не е извршено усогласување на остварените буџетски приходи и расходи со планираните и има значителни отстапувања. Отстапувањата најчесто се должат на нереализирани капитални приходи во планираните износи.

Кај општините Тетово и Охрид ревизијата констатира дека постои ризик од нецелосност и некомплетност на приходите по основ на данок на имот поради нецелосната (некомплетната) и неажурирана евиденција на даночните обврзници, како и непреземање на сите законски мерки за наплата на даночниот долг.

На можноста од вакви состојби упатија констатираните состојби за делумно извршено ажурирање на регистрите на недвижен имот преземени во 2006 година од Управата за јавни приходи. Нецелосно ажурираните регистри ги ставаат во нерамноправна и повластена положба дел од даночните обврзници.

Во овој дел сакаме посебно да ги истакнеме тешкотиите кои се јавуваат во примената на Законот за комунални такси, во дел на

тарифните броеви, за што Државниот завод за ревизија информираше во Годишните извештаи во минатите години. Кај ревидираните единици на локална самоуправа одредени комунални такси не се наплатуваат, односно не се почитуваат одредбите од Законот за комунални такси како и одредбите од донесените општински Одлуки за комунални такси. За подобрување на остварувањето на приходите на општините, Државниот завод за ревизија препорачува:

- Ажурирање на регистрите за данок на имот и утврдување на основицата согласно Методологијата за утврдување на пазарната вредност за сите населени места во општината;
- Преземање мерки и активности за имплементација на Одлуките за комуналните такси донесени од советите и
- Преземање на законски мерки за присилна наплата на приходите кои правните и физичките лица не ги плаќаат во законски утврдените рокови.

Кај општините Тетово и Охрид е карактеристично недоставување на комплетен годишен извештај за работењето на Општината до советот, што ја намалува транспарентноста на работењето на општината и придонесува советниците и граѓаните да не се информирани за реалните состојби во кои се наоѓа општината и влијае на донесувањето на одлуките од страна на советот.

Во општина Тетово вршени се исплати на плати на вработените и надоместоци на членовите на Советот во поголеми износи од оние пропишани со позитивната законската регулатива.

Кај ревидираните единици на локална самоуправа и во 2012 година е актуелна состојбата со голем број на ангажирани лица преку Агенции за привремени вработувања и со договор на дело. Отстапените работници на општината од страна на агенциите не се ангажирани за замена на привремено отсутен работник, привремено зголемен обем на работа, сезонска работа, работа на проекти, неспецифични неконтинуирани работи и непредвидени краткотрајни активности, туку за вршење на редовни работни задачи предвидени со Правилникот за систематизација на работните места. Дел од ангажираните лица се континуирано ангажирани во општинската администрација за вршење на исти работи во период подолго од една година. Привремените вработувања во општинската администрација кои не се во согласност со законски пропишаната рамка за вработување, укажуваат на намалена транспарентност при вработувањето, субјективност во изборот на лица и нивна повластена положба во постапка на нивното ангажирање и тренд на пораст на број на вработени лица во општината по разни основи.

Во општините Охрид и Тетово карактеристична е појавата на плаќања за кои не постои комплетна поткрепувачка документација, како доказ дека услугата е извршена односно стоката набавена. Ова е резултат на невоспоставените интерни контроли, а создава ризик од намалена транспарентност во работењето на службите на општината, плаќање без законски основ и ненаменско користење на буџетските средства.

Карактеристични се наодите кои се однесуваат на слабости во примената на законите и интерните акти што зборува за сеуште нецелосно усогласено работење со постојната законска рамка. Така, констатирани се исплати на средства без претходно донесени програми и критериуми за користење и доделување средства за социјална заштита, невладини организации и културни и спортски манифестации.

Кај ревидираните единици на локална самоуправа сеуште не е целосно завршена постапката за идентификација, проценка и евидентирање на вредноста на имотот доделен од Владата на РМ со решение од 2000 година, за пренесување на право на сопственост на недвижен имот од Република Македонија на Општината, за кој имот не се обезбедени имотни листови.

Карактеристични се и наодите во делот на утврдените слабости кај пописите, истите не се вршат согласно одредбите од Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници. Посебно се за истакнување неизвршените пописи на побарувањата и обврските без да се утврди правниот основ на истите, од кога потекнуваат и причините зошто не се наплатени односно платени.

Кај ревидираните единици на локална самоуправа констатирани се слабости кај набавките за дополнителни работи кои не можат да бидат технички или економски одделени од основниот договор или се неопходни за негово завршување. Од извршениот увид на начинот и постапките за набавки на дополнителни работи при изградба и реконструкција на улици и изградба на други

објекти кои не се вклучени во склучените основни договори по објекти, а кои поради непредвидени околности се неопходни за нивно завршување, ревизијата утврди дека не се постапува согласно законските одредби. За надминување на овие состојби ревизијата препорачува донесување на процедура за постапување во случај на набавки за дополнителни и непредвидени работи кои не можат да бидат технички или економски одделени од основниот договор или се неопходни за негово завршување.

Системски слабости

Во неколку годишни извештаи ги истакнавме системските слабости кои се однесуваат на Законот за комунални такси. Овие состојби се актуелни и во 2013 година.

Во Законот за комуналните такси е пропишано наплатата на комуналната такса за користење на улиците со патнички, товарни моторни возила, автобуси и специјални возила, да ја вршат правни лица овластени за вршење на регистрација на возилата и да ја уплатуваат на соодветната уплатна сметка во рамки на трезорската сметка на општината. Меѓутоа, во постојното законско решение не е пропишано во кои рокови правните лица треба да ја уплатат наплатената такса на сметка на општината, не е пропишана обврска да ја известуваат општината за бројот на регистрираните возила во зависност од кубикажата и за месечниот износ на прибраните средства поединечно и кумулативно.

Со цел да се обезбеди комплетност, точност, навременост и транспарентност во наплатата на сопствените приходи, ревизијата препорачува да се предвидат законски одредби кои ќе овозможат следење и контрола на навременото, комплетното и точното плаќање на комуналната такса за користење на улици со патнички, товарни моторни возила, автобуси и специјални возила според категоризација на возилото и точно утврдување на пропишаната обврска за плаќање.

По основ на комунална такса за улично осветлување, општините во Република Македонија од страна на ЕВН Македонија АД Скопје не добиваат податоци за:

- Бројот на обврзници по категории (број на броила) согласно тарифниот број 10 од Законот за комуналните такси;
- Извештај за месечниот износ на прибраните средства поединечно и кумулативно;
- Шестмесечен извештај за реалната состојба со бројот на броилата;
- Известување за ненаплатени побарувања по основ на оваа комунална такса.

И покрај склучениот Меморандум за соработка помеѓу ЗЕЛС и ЕВН Македонија АД Скопје, од страна на ЕВН не се почитуваат договорените обврски од член 6 од Меморандумот за доставување на горенаведените податоци и извештаи. Ефектите од вака воспоставената пракса се рефлектираат на комплетноста и точноста на остварени приходи по овој основ, кои општините ги евидентираат во сметководствената евиденција единствено како прилив без конкретни податоци за истиот.

Со цел да се обезбеди комплетност и транспарентност во наплатата на сопствените приходи на општините, ревизијата препорачува законодавецот да изврши дополнување на законското решение во функција на надминување на истакнатите слабости.

Сметаме за потребно да ги истакнеме и утврдените колизии кај одредени законски прописи. Давањето на стопанисувањето со водоводната мрежа на приватно правно лице кое е утврдено кај една единица на локална самоуправа не е во согласност со Законот за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води каде во членот 3, како „давател на услуга“ е дефинирано јавно претпријатие основано од општината или правно лице кое ги исполнува условите за вршење на дејноста пропишани со закон и во кое доминантен капитал има општината. Меѓутоа, истовремено, во Законот за водите е уредено дека за обезбедување на пропишаниот квалитет на водата за пиење општините можат да основаат јавно претпријатие за вршење на дејноста и работењето и одржувањето на системите за водоснабдување и снабдувањето со вода за пиење, како и дека овие работи можат да ги вршат и правни лица на начин и во постапка утврдена со закон. Колизијата помеѓу овие два прописа создава одредени дилеми при нивното спроведување. За надминување на состојбите, а имајќи ја предвид оваа неусогласеност, предлагаме законодавецот да изврши промена во насока на надминување на различното дефинирање на една состојба со двата закона.

Согласно Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, во делот на буџетските резерви е дефинирано дека постојаната и тековната резерва не можат да надминат 3% од вкупно планираните средства во основниот буџет на општината, додека со Законот за буџетите е уредено дека постојаната и тековната буџетска резерва не можат да надминат 3% од вкупните тековни расходи на основниот буџет. Колизијата помеѓу овие два прописа создава дилеми при нивното спроведување. За надминување на состојбите, а имајќи ја предвид оваа неусогласеност предлагаме законодавецот да изврши промена во насока на надминување на различното дефинирање на една состојба со двата закони.

Јавно претпријатие за водостопанство Лисиче - Велес

Во 2013 година ревидирано е јавно претпријатие за водостопанство чиј основач е Владата на Република Македонија.

Со извршената ревизија на финансиските извештаи за 2012 година ревизијата констатира состојби кои се однесуваат на:

- Неизвршен упис на основната главнина во трговскиот регистар;
- Недонесена среднорочна и долгорочна програма за развој;
- Непоставени водомери кои ќе ја мерат потрошувачката на вода поради што не се мери реалната потрошувачка на вода за наводнување по водокорисници; и
- Јавното претпријатие не е во можност да ги врши плаќањата спрема кредиторот предвидени со Законот за задолжување и договорот за кредит за реализација на хидромелиоративниот систем, поради тоа што работи со загуба и не остварува доволно приходи за подмирување на обврските кои ги има, поради што тоа се врши од средствата на Буџетот на Република Македонија.

Утврдени се системски слабости поради непостоење на законски пропишана, прифатена и донесена од Владата на Република Македонија единствена (унифицирана) методологија за пресметка на цената на чинење по м3 воден надоместок, што не е во согласност со одредбите од Законот за водите.

Министерство за локална самоуправа

Во Министерството за локална самоуправа не е воспоставен и не функционира систем на интерни контроли согласно Законот за јавна внатрешна финансиска контрола. Донесена е пишана Процедура за управување со финансиски документи во февруари 2013 година, со разграничени надлежности и одговорности на вработените при прием, проверка, ех анте контрола, евидентирање и плаќање на финансиските документи чија имплементација до денот на завршување на ревизијата не беше започната.

Нефункционалноста на интерните контроли создава ризик од плаќања врз основа на некомплетна документација.

Во 2012 година нема спроведено внатрешна ревизија што не е во согласност со Законот за јавна финансиска контрола, поради тоа што во 2012 година во одделението – единица за внатрешна ревизија нема вработени.

Пописот во 2012 година не е целосен, односно Министерството при вршење на истиот не се придржува на одредбите од Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници. Нецелосниот попис придонесува за неизвршено усогласување на состојбата искажана во сметководството со фактичката состојба.

Министерството за локална самоуправа нема воспоставено внатрешна евиденција на административниот простор доделен со Одлука на Владата на Република Македонија за давање на користење на недвижна ствар, односно не е утврдена вредноста на делот од зградата што ја користи Министерството за локална самоуправа. Во согласност со одредбите на членот 86 и 87 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи секој државен орган кој користи недвижни ствари во државна сопственост, треба да воспостави и води внатрешната евиденција.

Во 2013 година извршивме 7 ревизии на успешност согласно Годишната програма за 2013 година, со кои беа опфатени 74 субјекти.

Сите извршени ревизии на успешност се однесуваат на оценки фокусирани на квалитетот и квантитетот на јавните средства и услугите во областите кај кои се утврдени значајни финансиски ризици и можности за социјални и системски подобрувања и креирани се индикатори со кои ревизијата ја исполни својата додадена вредност по однос на избраните активности.

Ефикасност на мерки, политики и проекти за заштита и развој на националните паркови во Република Македонија

Ревизијата на успешност ја спроведовме со цел да дадеме одговор на прашањето „Дали надлежните институции во Република Македонија преземаат активности, мерки и политики со цел заштита и развој на Националните паркови Пелистер, Маврово и Галичица“ како и да дадеме оценка за:

- Ефикасноста на преземените политики, мерки и активности за заштита и развој на националните паркови;
- Националната регулатива;
- Планирањето и организирањето на заштитата на природата;
- Политиките на надлежните институции за реализација на поставените цели;
- Координацијата помеѓу надлежните институции за заштита на природата во Република Македонија;
- Кадровскиот потенцијал, опременоста и финансиски средства за остварување на целите;

Преземените мерки и активности во функција на ефикасна заштита на националните паркови во Република Македонија.

Активностите на ревизијата на успешност имаат за цел да помогнат на Министерството за животна средина и просторно планирање, Јавните установи Пелистер, Маврово и Галичица

како и надлежните институции за заштита на природата во идните процеси и активности да се фокусираат на исполнување на поставените цели за заштита и развој на националните паркови. Со извршената ревизија ги утврдивме следните состојби:

- Потреба од донесувањето на Националната стратегија за заштита на природата, која ќе придонесе за креирање на политики, мерки и приоритети за заштита на природата во националните паркови во РМ, за поефикасна имплементација на националната легислатива како и за реализацијата на обврските на Република Македонија кои произлегуваат од меѓународните ратификувани документи од областа на заштита на природата;
- Отсуство на активности од страна на Националниот совет, како советодавно тело на министерот на Министерството за животна средина и просторно планирање;
- Со изработка и донесување на Методологијата за мониторинг на состојбата на природата од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање ќе се овозможи следење, оцена и контрола на состојбата на природата како и поголема заштита на природата во Република Македонија;
- Со комплетно донесување на подзаконските акти ќе се намалат ризиците за непречено интегралното управување со заштитените подрачја, ќе се создадат услови за квалитетно вршење на дејноста во јавните установи кои управуваат со националните паркови и ќе се овозможи ефективно и ефикасното спроведување на Законот за заштита на природата;
- Земјиштето во националните паркови е во државна сопственост, а за дел од земјиштето е дадено правото на користење на јавните установи. Потребно е во јавните установи да се воспостави целосна и ажурирана евиденција на земјиштето во границите на националните паркови, на парцелите во нивниот состав, со податоци кои од катастарските парцели се во државна, а кои се во приватна сопственост;
- Состојбата со кадровската екипираност, односно бројот на вработените инволвирани во реализација на активностите за заштита на природата во Управата за животна средина, Државниот инспекторат за животна средина и во јавните установи Пелистер, Маврово и Галичица не ги задоволува реалните потреби;
- Потребно е да се склучат спогодби за регулирани права и обврски со субјектите кои вршат дејност во границите на националните паркови, со што ќе се овозможи остварување на средства по наведениот основ и ќе се намали ризикот од непримена на сите мерки за заштита на просторот кој се користи;
- Во насока на развој на туризмот во националните паркови во РМ, Владата на Република Македонија превзема активности со чија реализацијата ќе се даде придонес кон поголема афирмација и развој на националните паркови во РМ, при тоа водејќи грижа за нивно одржливо користење, со цел да се зачуваат и за идните генерации.

Респектирајќи ги постоечките активности, мерки и резултати кои се реализираат во заштитата и развојот на природата во националните паркови во Република Македонија од страна на надлежните институции, на мислење сме дека со донесување и усогласување на законската и подзаконската регулатива, зајакнување, подобрување и надградба на постоечките институционални капацитети: кадровски, финансиски и материјално технички, подобрување на

взаемната комуникација, соработка и координација помеѓу надлежните институции за заштита на природата во националните паркови во Република Македонија, ќе се зголемат можностите и условите за поефикасна заштита на природата и подобрување на севкупните состојби во областа. Иако е постигнат напредок во поглед на создавање на услови за воспоставување на мрежа на заштитени подрачја, се уште постои потреба од поголемо разбирање за економската вредност на заштитените подрачја - националните паркови од страна на сите планери и носители на одлуки, што треба да резултира со соодветни политики и инструменти за понатамошен развој на истите, како и потребата од економски поттик за сите заинтересирани правни субјекти за инвестирање во развојот и заштитата на националните паркови.

Згрижувачки семејства како форма на вонинституционална заштита

Ревизијата беше насочена кон давање одговор на следното прашање:

Дали постојниот систем на згрижување во друго семејство е ефективен во овозможување на соодветна нега и заштита на децата без родителски и без родителска грижа?

Имајќи го во предвид животниот стандард на населението во Република Македонија, социјалната заштита претставува значаен систем на мерки, активности и политики за спречување и надминување на основните социјални ризици на кои е изложен граѓанинот во текот на животот, со цел да се намали сиромаштијата. Државата се грижи за социјалната заштита на граѓаните согласно со начелото на социјална праведност. Законот за социјалната заштита го уредува системот и организацијата, правата од социјалната заштита, финансирањето и постапката за остварување на овие права.

Врз основа на правата од социјалната заштита, а под услови утврдени со Законот, се преземаат мерки преку кои се остварува: социјална превенција, вонинституционална и институционална заштита и парична помош од социјална заштита. Со мерки и активности на социјална превенција

треба да се спречи настанување на социјални ризици, да се врши рано откривање и ран третман на граѓанинот изложен на социјален ризик, а со цел надминување или ублажување на штетните последици од изложеноста на социјален ризик.

Вонинституционалната заштита што се остварува во или преку Центрите за социјални работи опфаќа помеѓу останатото и сместување во згрижувачко семејство. Право на сместување во згрижувачко семејство има лице кое нема услови за живеење во своето семејство или од други причини му е потребно сместување во згрижувачко семејство.

Во услови на ограничени буџетски средства Министерството за труд и социјална политика не е во можност целосно да презема активности за унапредување на системот на згрижување во друго семејство, а постојат можности за зголемување на ефективност во овозможување на соодветна нега и заштита на децата без родители и без родителска грижа. Згрижувачките семејства во земјата ги исполнуваат обврските и согласно своите можности обезбедуваат нега на децата кои растат во средина исполнета со љубов, што значи дека процесот на селекција на згрижувачките семејства во најголем број случаи е успешен.

Бројот на згрижувачки семејства во Република Македонија не се зголемува соодветно за да се одговори на потребите на процесот на деинституционализација, поради утврдени состојби во системот на згрижувачки семејства во однос на законски и подзаконски акти чии одредби не ги стимулираат доволно згрижувачите и недостаток на континуирана поддршка и промоција на централно и локално ниво.

Потребно е да се одвојат повеќе буџетски средства и вложат напори за подигнување на квалитетот на оваа форма на заштита во правец на зајакнување на статусот и поддршката и промоцијата на истата, заради одржување на улогата на формата згрижувачко семејство во процесот на деинституционализација како најдобра алтернатива на институционалното сместување.

Надоместокот за згрижување не е соодветен за покривање на трошоците кои ги имаат згрижувачките семејства и не ги стимулира доволно. Имајќи предвид дека учеството во системот на згрижување бара 24 - часовен ангажман и грижа, и покрај ограничените буџетски средства, потребно е Министерството да ја истражи можноста за зголемување на надоместокот за згрижување, особено кај оние случаи на згрижувачки семејства кои згрижуваат дете со посебни потреби.

Системот функционира во услови кога не постојат минимални структурни и функционални стандарди и индикатори за ефективност, ниту механизми за мониторинг со кои ќе се обезбеди одржување на квалитетот на згрижувањето.

Стандардизацијата значително би придонела кон подобрување на квалитетот на грижата и би овозможила континуиран мониторинг на згрижувањето, како и надзор над стручната работа во Центрите од страна на Заводот.

Центрите за социјални работи треба да се екипираат со соодветен стручен кадар за да можат да пружат професионална поддршка на згрижувачките семејства.

Неопходно е да се подобри промовирањето на згрижувачките семејства чија цел е привлекување на нови семејства во системот на згрижување, преку редовни кампањи на национално и локално ниво за да се привлече јавното мислење и да се привлечат потенцијални згрижувачки семејства.

Ефикасноста на преземените мерки, политики и конкретни проекти за развој на туризмот во Република Македонија

Туризмот е сектор со широк опсег и има значајна улога во економскиот развој на Република Македонија. Користа од туризмот се мултиплицира преку привлекување на нови инвестиции, креирање нови работни места, промовирање на културните вредности и природните богатства на Република Македонија и влијае општо за поттикнување на економскиот развој.

Имајќи ги во предвид ефектите од туризмот врз економијата, се наметна потребата од спроведување на ревизија на успешност во 2013 година на тема „Ефикасност на преземените мерки, политики и конкретни проекти за развој на туризмот во Република Македонија“. Известувачкиот период претмет на ревизија се карактеризира со: преземени мерки, политики и конкретни проекти за развој на туризмот во Република Македонија вклучувајќи го и субвенционирањето на странскиот организиран туристички промет кои придонесуваат за промовирање на културните вредности и природните богатства и зголемување на бројот на туристи во земјата.

Неоспорувајќи ги мерките и активностите кои предизвикуваат напредок во областа на туризмот,

сепак во наредниот период потребно е да се преземат дополнителни мерки кои ќе бидат насочени кон зголемување на позитивните ефекти од туризмот а кои се однесуваат на:

- Изготвување на национален стратешки документ од областа на туризмот;
- Обезбедување на соодветен степен на соработката и координацијата помеѓу инволвираните субјекти во активностите при планирање, донесување и реализација на политиките, мерките и проектите во областа на туризмот;
- Подобрување на финансиските и материјално - техничките ресурси и обезбедување на соодветни човечките ресурси;
- Подобрување на постојната инфраструктура и капацитети во насока на обезбедување на

брз и безбеден транспорт на туристи во земјата, и следење на трендот на современото хотелиерство;

- Зголемување на бројот на туристички бироа во Република Македонија и нивните финансиски и човечки ресурси;
- Конкретизирање и комплетирање на туристичките производи кои се нудат за Република Македонија со што ќе се обезбеди нивна конкурентност и ќе дадат детални информации за придружните содржини кои му се потребни на туристот, и
- Навремена и рамномерна поддршка и промоција на сите видови на туризам кои ги нуди Република Македонија.

промовирање на
културните вредности
и природните богатства

Ефективноста и ефикасноста од примената на електронскиот дневник во основното и средното образование

Задолжителноста за водење на дневникот на паралелката во електронска форма (Е - Дневник) преку веб апликација која ја администрира Министерството за образование и наука како законска обврска е регулирана во 2011 година.

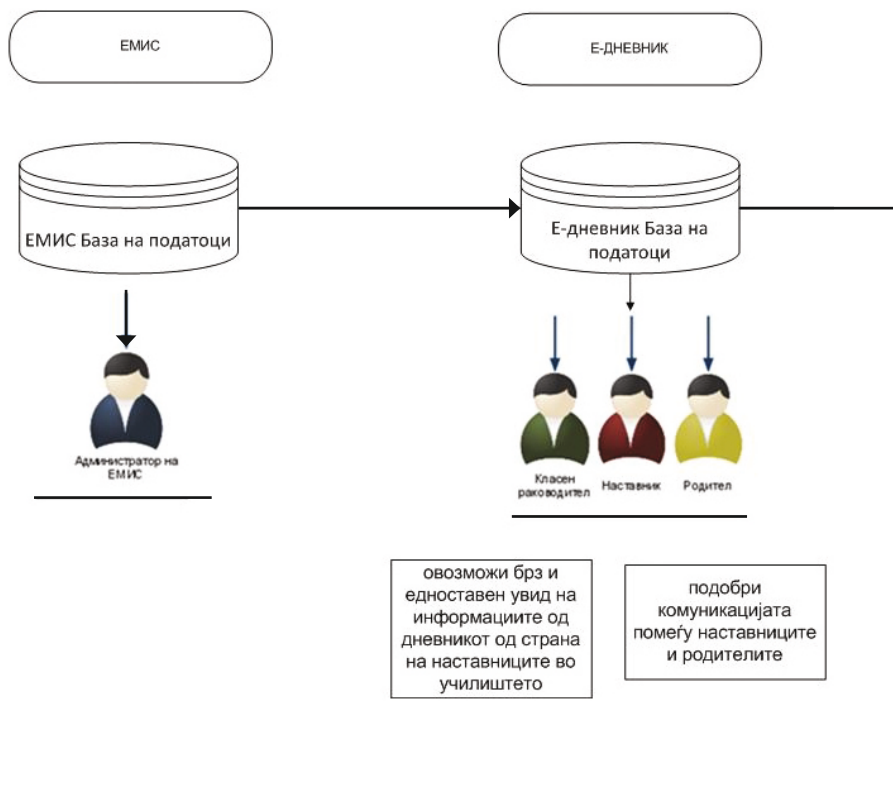
Имајќи ги предвид улогата и значењето на одредени прашања и аспекти кои влијаеле врз неговото функционирање во текот на 2013 година спроведовме ревизија на успешност на тема „Ефективноста и ефикасноста од примената на електронскиот дневник во основното и средното образование“.

Ревизијата изврши систематска проверка на докази заради независна проценка на условите за функционирање на Е-Дневникот, од аспект на негова навремена, целосна и ефикасна примена во основните и средните училишта во Република Македонија, користење на податоците од истиот, други аспекти поврзани со оваа тема и давање препораки за подобрување на одредени состојби. Утврдивме состојби кои влијаеле на ажурноста на водење на Е-Дневникот, координацијата на институциите кои имаат активности потребни за негово навремено функционирање, функционални слабости на апликацијата и други состојби кои влијаат на развој, имплементација и оптеретеност на апликацијата. Во наредниот период надлежните органи потребно е да преземат одредени активности кои се однесуваат на:

- Донесување на стратегија/акционен план за долгорочно дефинирање на потребните активности.
- Пропишување на процедури за координација на активности на инволвираните страни;
- Обезбедување на начинот на потврдување и авторизација на податоците;
- Имплементација на сите модули од софтверската апликација;
- Донесување на стратегија/акционен план за развој на ИТ системот;
- Уредување на меѓусебните права и обврски со правниот субјект задолжен за одржување на системите на министерството.

Имајќи ги предвид досегашните активности на министерството за имплементација на Проектот „Информиран родител (Е-Дневник)“, обезбедени се услови за негова примена од страна на неговите корисници. Овозможена е комуникацијата помеѓу наставниците и родителите за неделно информирање за оценките, поведението и отсуствата на децата.

Во однос на искористеност на податоците од Е-Дневникот и нивна обработка за потребите на МОН и другите државни институции, потребно е да се интензивираат активностите за имплементација на предвидениот модул и дообезбедување на услови за непречена достапност на апликацијата во секое време.

Предметен според наставнички ланг оценкован резултат - (3) Брзина на Б-Т, (1) или вкупно објектив

Предмет	Одличен	Многу добар	Добар	Донашан
Математика	21	8	8	10
Англиски јазик	14	4	4	12
Српски јазик	7	4	1	2
Француски јазик	1	2	8	10
Италијански	10	7	11	18
Историја	21	8	11	8
Географија	2	1	0	0
Биологија	18	9	12	8
Филозофија	0	0	0	0
Хемис	13	7	17	9
Физика	18	8	14	10
Музика	2	4	1	4
Знаење за правото	4	1	2	0
Антологија	8	1	0	0
Програмски јазик	2	1	1	0
Латински јазик	2	1	1	0
Психологија	2	1	5	4
Латински јазик	7	0	1	0
Социологија	8	1	8	8
Спорт и спортски активности	30	1	2	0
Лична историја и национална историја	9	0	0	0
Вкупно	198	83	108	98

овозвозможи централизиран и брз статистички анализи од МОН и останати државни институции

72 Ефикасност од доделените концесии на минерални сировини во Република Македонија

Ревизијата е извршена во Министерство за економија – Сектор за минерални сировини, Државниот инспекторат за техничка инспекција, Министерството за животна средина и просторно планирање а беа консултирани и поголем дел од ЕЛС во Р.Македонија. Со ревизијата се констатирани следните состојби:

Стратегијата за геолошки истражувања за одржливо искористување и експлоатација на минерални сировини, пропишана со Законот за минерални сировини, не е донесена. Со

Стратегијата ќе се определи обемот и начинот на реализација на основите геолошки истражувања, одржливото искористување и потребата за експлоатација на минералните сировини за период од 20 години што е од значење за развојот на стопанството на Република Македонија.

Согласно Законот за концесии и јавно приватно партнерство кој е во примена од март 2012 година, не е предвидена обврска за водење на единствен регистар на концесии. Водењето на регистарот на концесии би значело прибирање и евиденција на податоците од концесиската документација, ажурирање на податоците и нивно архивирање.

Присутна е појава на недоволно и ненавремено следење на состојбата на концесионерите особено во делот на наплата на концесиските надоместоци.

Честата промена на законската регулатива од областа на минералните сировини во изминатиот период во делот на рокот за усогласување на веќе склучените договори, придонела одредени концесионери да ги избегнат односно да не ги исполнат пропишаните законски обврски.

Дел од концесионерите кои вршат рударски работи и експлоатација на минерални сировини не ја спроведуваат законската одредба за геодетско снимање и изработка на геодетски елаборат со пресметка на откопаните количини на минерална сировина.

Констатиравме дека постои недоволна ефикасност и не координираност на органите од државната управа - Управата за јавни приходи и Министерството за економија, надлежни за воспоставениот систем на контрола на наплата на концесиските надоместоци.

Заради заштита на изворот Рашче, кој претставува главен извор за водоснабдување на населението во Скопскиот регион, Владата на РМ ги одзела концесиите на концесионери кои експлоатираат

минерални суровини во заштитните зони на изворот Рашче. И покрај одземање на концесиите со ревизијата е констатирано дека во заштитните зони постои нелегална експлоатација на минералната суровина на локалитетот „Жеден“ - општина Јегуновце.

Во Секторот за минерални суровини при Министерство за економија постои недоволна кадровската екипираност поради што отежнато се исполнуваат обврските утврдени со законската регулатива.

Државниот инспекторат за техничка инспекција не располага со лабораторија, инструменти, доволно стручен кадар и финансиски средства за да одговори на обврската пропишана во Законот за минерални суровини, државните рударски инспектори неколку пати годишно да вршат контрола на содржината на минерални суровини во концентратите од кои се добиваат, што влијае на висината на наплатениот концесиски надоместок.

Ефективност од имплементација на програмите и активностите за развој и поддршка на претприемништвото, конкурентноста и иновативноста на малите и средни претпријатија

Ревизијата на успешност на оваа тема е извршена во Министерството за економија - Сектор за претприемништво и конкурентност на малите и средни претпријатија, Агенцијата за поддршка на претприемништвото на Република Македонија, регионалните бизнис центри за поддршка на претпријатија низ Република Македонија. Со ревизијата се опфати периодот од 2010 - 2013 година. Микро, малите и средни деловни субјекти во економијата на РМ претставуваат 99% од вкупниот број на деловни субјекти од нефинансискиот сектор во РМ и претставуваат важни учесници во економијата и важни креатори на општествениот производ. Од вкупниот број вработени, 80 % се ангажирани во микро, мали и средни претпријатија. Ревизорските активности беа насочени кон Програмите за развој и поддршка на претприемништвото, конкурентноста и иновативноста на малите и средни претпријатија. Со ревизијата констатиравме дека мерките за поддршка на претпријатијата се реализираат низ неколку програми водени од различни органи со недоволно јавно финансирање. Ревизијата препорачува да се интензивираат активностите од оваа област од сите вклучени чинители, продолжување на започнатите активности,

конкретизирање и обединување на програмите и мерките и зголемување на средствата за поддршка. Овие активности ќе придонесат за унапредување на конкурентноста на малите и средни претпријатија, за зголемување на вработеноста и подобрување на животниот стандард на граѓаните.

Ефективноста и ефикасноста на законската регулатива за водите во РМ, безбедноста на водите за пиење и отпадните води

Ревизијата на успешност е спроведена со цел да даде оценка на откриените ризици и можности за подобрување на процесот на управување со водите во РМ преку обезбедување на повисок степен на имплементација на одредбите од законската регулатива за водите во РМ во насока на зголемување на ефективноста и ефикасноста од примена на истата. Тоа ќе се одрази на безбедноста на водите за пиење - квалитет, условите за намалување на степенот на загадување на отпадните води кои се испуштаат во канализационите системи или реципиентот во отсуство на пречистителни станици во РМ. Во таа насока со нашата ревизија се фокусиравме на откриени ризици и ризични области во деловите на: законска регулатива од областа, безбедноста на водата за пиење, отпадните води како и мониторингот, надзорот и контролата.

■ Периодот кој беше опфатен со нашата ревизија е од 2011 до 2013 година од аспект на преземени активности од страна на надлежни институции чии ефекти се очекуваат во идните периоди. Нашата ревизија беше насочена кон повеќе откриени ризици кај споменатите области кои генерално се однесуваа на давање одговор на следното прашање:

„Дали досегашното стајен на имплементација на законската регулатива за води обезбедува квалитетна вода за пиење и одведување на отпадните води?“

МЖСПП на РМ како креатор на националните политики од областа животна средина, во целост не ги спроведува надлежностите предвидени во Законот за води а кои се однесуваат на донесување на подзаконски акти – навремено и со утврдени приоритети, изготвување на основен плански документ - Водостопанска основа на РМ, воспоставување база на податоци – водна книга. Идавањето на дозволи за користење на води и отпадни води е отежнато во отсуство на подзаконски акти и долг процес на прибирање на документација потребна за аплицирање за дозволи. Но еден од најзначајните аспекти е отсуството на следење на спроведувањето на законската регулатива во функција на креирање на политики за наредни периоди.

Областа безбедност на водата за пиење е со утврдени ризици кои главно се однесуваат на утврдувањето на заштитните зони околу извориштата за јавно водоснабдување и отсуство на регистар на подземни и надземни инфраструктурни објекти за целокупната водоводна и канализациона мрежа.

Отсуството на мониторингот го отежнува процесот на одлучување за активностите кои ќе го подобрат квалитетот на водата, ќе го намалат загадувањето, посебно со опасни материи, со рокови за остварување на планираните цели за заштита на водотеците.

Функционирањето на надзорот и грижата за одржување на поволна состојба на квалитетот на водата е услов за формирање на успешен систем за управување со водите и планирање на мерки со што би се спречило зголемување на загадувањето на водите во РМ.

Заради подобрување на утврдените состојби, дефинираме препораки кои се резултат на спроведената ревизија и се дадени во функција на подобрување на процесот на управување со водите и ефективно и ефикасно имплементирање на законската регулатива за водите во РМ:

- Спроведување на анализа за степенот на имплементација на регулативата за води, утврдување на приоритети за донесување на подзаконски акти во координација со други надлежни институции, преземање на база на податоци од МЗШВ на РМ со цел воспоставување на регистар – водна книга, изготвување на подзаконски акти за водење и форма на Катастарот на загадувачи;
- МЖСПП на РМ да извести за утврдениот став околу институционалната поставеност на водите во РМ со цел постоење на ефикасна и флексибилна форма на управување со водите во РМ;
- Преземање на активности за дефинирање на заштитни зони околу извориштата;
- Активности за воведување на подземен катастар;
- Донесување на подзаконски акти во најкраток рок за отпочнување на постапки за добивање на дозволи за користење на води;
- Активности на надлежните институции за утврдување на листа на водни тела како заштитни зони на испуштање на урбани отпадни води;
- Да се преземат активности од страна на правните и физички лица за пренос на податоци за количината и квалитетот на отпадните води согласно утврден акт за начин и пренос на информациите од мониторингот на испуштените отпадни води;
- Преземање активности за зголемување на бројот на инспекциски надзори согласно законската регулатива за води и постапување согласно предвидените надлежности.

Во 2013 година Државниот завод за ревизија имаше успешна меѓународна соработка со повеќе врховни ревизорски институции и меѓународни организации што внесе една позитивна динамика и квалитет во работењето на Државниот завод за ревизија. Размената на нови знаења и искуства од областа на државната ревизија со колегите од другите ВРИ се одвиваше преку стандардните форми на соработка и во координација на INTOSAI¹ и EUROSAI². Државниот завод за ревизија, исто така даде свој придонес во работата на работните групи и тела формирани за реализација на стратешките цели на EUROSAI 2011 - 2017 и во промовирањето на етиката и интегритетот кај ВРИ и институциите во јавната администрација.

Државниот завод за ревизија цели осум години активно членува во мрежата на ВРИ на земјите кандидати и потенцијални кандидати за членство во ЕУ и Европскиот суд на ревизори и спаѓа во ветераните по должината на стажот и по придонесот во реализирањето на активностите на мрежата.

Посебно внимание заслужува улогата што Државниот завод за ревизија ја имаше во подготовките на Конференцијата за унапредување на односите меѓу ВРИ и Парламентот како дел од работната група формирана за таа цел составена од ВРИ на Црна Гора, Македонија, Полска, ЕСР и SIGMA. Со одржувањето на оваа конференција се реализира и последната активност од Рамковниот план на активности 2011 - 2012 година, што како анекс на Спогодбата на шефовите на ВРИ на мрежата, беше усвоена во Истанбул во 2011 година.

Кандидатскиот статус на Република Македонија стекнат во 2006 година овозможи на Државниот завод за ревизија, во својство на активен набљудувач, да учествува на состаноците на Контакт комитетот и да биде во тек со случувањата и предизвиците со кои се соочени шефовите на ВРИ од Европската унија и на Европскиот суд на ревизори.

---

¹ Меѓународна организација на врховните ревизорски институции – Државниот завод за ревизија е член од 2001 година

² Европска организација на врховните ревизорски институции- Државниот завод за ревизија е член од 2002 година

Активности во рамките на EUROSАI и INTOSAI

Државниот завод за ревизија активно членува во работните групи на EUROSАI за животна средина од 2002 и за ИТ од 2005 година. Претставници на Државниот завод за ревизија учествуваа на состанокот на работната група за животна средина на INTOSAI кој се одржа во јуни 2013 година во Талин, Естонија каде се расправаше за најновите трендови кои влијаат на ревизијата на животната околина. На покана на ВПИ на Португалија, претседавач со оперативната група на EUROSАI за ревизија и етика, Државниот завод за ревизија се вклучи во нејзината работа, имајќи свој претставник на состаноците и семинарите организирани во насока на јакнење на интегритетот и етиката кај ВПИ и институциите во јавниот сектор.

Во рамките на активностите за промовирање и јакнење на интегритетот кај ВПИ и другите институции во јавниот сектор, Државниот завод за ревизија и натаму останува единствена во регионот. Претставник на Државниот завод за ревизија го сподели искуството од спроведената оценка во 2012 год. на интегритетот на Државниот завод за ревизија според IntoSAINT методологијата со други ВПИ на состанокот одржан во Хаг во април 2013 година. Исто така, двајца претставници на

Државниот завод за ревизија, со колегите од ВПИ на Холандија и Турција учествуваа во вториот круг на обука за IntoSAINT³ модератори во Анкара, во мај 2013 година.

Преку своите претставници во работните групи за реализирање на Стратегискиот план на EUROSАI 2011 - 2017, Државниот завод за ревизија во текот на 2013 година даде активен придонес во изградбата на капацитети на ВПИ, примената на професионалните стандарди и размената на знаења помеѓу членките на EUROSАI и пошироко.

На покана на развојната иницијатива на INTOSAI (IDI), Државниот завод за ревизија во 2012 година се вклучи во повеќегодишната програма за имплементација на ISSAI стандардите (3i Програма). Делегација на Државниот завод за ревизија предводена од ГДР учествуваше на работилницата за управување со програмата за имплементација на ISSAI која се одржа во Сараево, во март 2013

³ IntoSAINT – инструмент за самопроценување на интегритетот на ВПИ

година. Двајца претставници на Државниот завод за ревизија откако во првата фаза од обуката ја совладаа техниката за користење алатка за оценка на усогласеноста со ISSAI стандардите (iCATs), успешно ја завршија и Работилницата за олеснување на имплементирањето на ISSAI и се стекнаа со соодветни сертификати за финансиска ревизија и ревизија на успешност. Во октомври 2013 година делегација на Државниот завод за ревизија предводена од ГДР учествуваше во работата на XXI конгрес на INTOSAI кој се одржа во Пекинг, НР Кина. На најголемиот собир на ВПИ од целиот свет учесниците дискутираа за државната ревизија и државното управување и

улогата на ВПИ во заштитата на долгорочната одржливост на финансиските политики.

Делегација на Државниот завод за ревизија учествуваше на IV Конференција на ВПИ членки на EUROSAI и ARABOSAI⁴ која се одржа во април 2013 година во Баку, Азербејџан и на состанокот на т.н. EUROSAI за млади, во ноември 2013 година во Хаг, каде што учесниците беа на возраст до 35 години и дискутираа на тема: иновации.

---

⁴ Арапска организација на врховните ревизорски институции

Мрежа на ВРИ на земјите кандидати и потенцијални кандидати за прием во ЕУ и Европскиот суд на ревизори

Во рамките на активностите на мрежата, Државниот завод за ревизија учествуваше со четворица претставници на работилницата за ревизија на успешност во Брисел (мај 2013 година) која за ВРИ на мрежата ја организираше ЕК - директоратот за проширување. Како продолжение на оваа иницијатива, во Тирана (септември 2013 година) се одржа нова работилница каде што ВРИ од мрежата требаше да договорат област и тема за изведување заедничка координирана ревизија на успешност. На овој настан, Државниот завод за ревизија учествуваше со свој претставник во својство на набљудувач.

На редовниот годишен состанок на офицерите за врски на ВРИ кој се одржа во Будимпешта во мај 2013 година централно место им припадна на подготовките за организирање на Конференцијата за унапредување на односите меѓу ВРИ и Парламентот во земјите кандидати и потенцијални кандидати, што се одржа во ноември 2013 година во Будва, Црна Гора.

Конференцијата имаше за цел во присуство на претставници од ВРИ и на парламентот да ја прикаже важноста од постоење на професионални односи и добра соработка меѓу двете институции, во насока на заедничка крајна цел – унапредување на финансиското управување и доброто владеење. Република Македонија на оваа конференција учествуваше со делегација составена од претставници на Државниот завод за ревизија (предводена од ГДР) и претставници на Комисијата за финансирање и буџет во Собранието на РМ. Веднаш по конференцијата, во Будва се одржа и состанокот на шефовите на ВРИ од мрежата на кој се дискутираше за темите и насоките на идната соработка и новиот рамковен план на активности на мрежата за наредниот период.

Соработката на Државниот завод за ревизија со Европскиот суд на ревизори од Луксембург од 2006 година континуирано се одвива и преку програмата за стажирање што Судот ја организира за кадарот на ВРИ од земјите кандидати како свој придонес во подготовката на ревизорските структури во земјите кои аплицираат за членство во ЕУ: Македонија, Турција, Црна Гора, Србија и Исланд. Заклучно со 2013 година, петмесечната програма во Европскиот суд на ревизори ја завршија 13 ревизори од Државниот завод за ревизија.

Билатерална и регионална соработка

Во 2013 година беше реализирана првата фаза од проектот со Канцеларијата на Главниот ревизор на Норвешка насочен кон подобрување на ефикасноста и квалитетот на ревизијата во Државниот завод за ревизија со примена на систем за управување со ревизиите (Audit Management System - AMS).

Во реализацијата на активностите од првата фаза која опфати изработка на физибилити студија и надградба на ИТ инфраструктурата во Државниот завод за ревизија, учествуваа членовите на проектниот тим од двете ВРИ и други вработени во Државниот завод за ревизија и при тоа реализираа повеќе работилници, работни средби и студиски патувања за размена на искуствата со други ВРИ (Норвешка, Германија и Латвија). Поттикнат од Донаторската иницијатива за соработка на INTOSAI и со финансиска поддршка од МНР на Норвешка, реализацијата на проектот ќе трае до октомври 2016 година.

Во октомври 2013 година, во Скопје се одржа Првиот годишен состанок на проектот „Имплементација на AMS“ каде беа усвоени Извештајот за напредокот и Финансискиот извештај на проектот. Втората фаза на проектот која започна во 2014 година и ќе опфати инсталација на опрема за надградба на ИТ инфраструктурата во Државниот завод за ревизија, обуки на вработените во Државниот завод за ревизија за користење на истата и подготовка на тендерска документација за набавка на AMS решение.

Делегација на Државниот завод за ревизија предводена од ГДР во март 2013 година ја посети ВРИ на Хрватска, при што беше договорено двете институции да реализираат заедничка паралелна ревизија на успешност на тема од областа на туризмот.

Во мај 2013 година, Државниот завод за ревизија беше домаќин на делегацијата на ВРИ на Литванија, во рамки на билатералната соработка и размена на искуства меѓу двете ВРИ, а во септември 2013 година и на делегацијата на ВРИ на Албанија. При средбата во Скопје, првите луѓе на Државниот завод за ревизија и ВРИ на Албанија потпишаа Спогодба за соработка.

Претставници на Државниот завод за ревизија, во 2013 година учествуваа на повеќе меѓународни настани со цел да се обезбеди континуитет во професионалниот развој на вработените во Државниот завод за ревизија: работилници во Љубљана, студиска посета во Вилнус и научна конференција во Тирана, на теми од областа на: известување и следење кај надворешната ревизија, финансирање на политичките партии, и улогата на ВРИ и нивниот придонес во актуелните предизвици за одговорно јавно управување.

Соработка со SIGMA и Европската комисија

Во 2013 година Државниот завод за ревизија назначи свој претставник во Одборот за ревизија на Европската организација за сигурност во сообраќајот EUROCONTROL. Следејќи го правилото на ротација на членовите во Одборот на ревизија, кои доаѓаат од редот на земјите членки на EUROCONTROL, за еден од трите мандати за периодот од 1 јули 2013 до 30 јуни 2017 година, покана доби Република Македонија, при што се бараше претставникот да доаѓа од Врховната ревизорска институција на земјата. Со оваа номинација, Државниот завод за ревизија стекна ново признание и легитимитет, стана дел од екипа - надворешен ревизор на афирмирана меѓународна институција. Соработката со SIGMA и Европската комисија во 2013 година се одвиваше во рамките на годишната оценска мисија за функционирањето на финансиската контрола во Република Македонија и иницијативата на ЕК за организирање и изведување на координирана ревизија на успешниот од страна на ВПИ членки на мрежата. Оваа соработка како и до сега дава позитивни ефекти врз процесот на изградба на Државниот завод за ревизија во компетентна институција за надворешна ревизија во согласност со критериумите на ЕУ и меѓународните стандарди за државната ревизија.

Транспарентност

Приоритет на Државниот завод за ревизија во 2013 година во контекст на резултатите од работењето и нивната транспарентност беше информирање на јавноста за начинот на трошењето на јавните средства. Тоа го вршевме со континуирано објавување на Конечните ревизорски извештаи на WEB страницата, како значаен дел од реализирањето на „Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија во 2013 година“.

Интензитетот на интересот за резултатите од работењето на Државниот завод за ревизија на пошироката јавност, односно на електронските и пишаните медиуми беше очигледен и во 2013 година. Показател за тоа се објавените новинарски информации, прилози и коментари во медиумите, како и поднесените барања до Државниот завод за ревизија согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (вкупно 15 – сите позитивно одговорени). Во таа насока, интересот од медиумите и новинарите беше фокусиран на локалните избори одржани на 24 март 2013 година, односно беше покажан исклучителен новинарски интерес околу

ревизорските извештаи на политичките партии кај кои Државниот завод за ревизија изврши ревизија (вкупно 51 партија).

Покрај ревизорските извештаи, јавноста беше информирана и за сите други активности на Државниот завод за ревизија во текот на 2013 година кои беа презентирани како информација на WEB страницата. Тоа се информации во контекст на одржаните работилниците како дел од перманентната едукација на државните ревизори, средби на претставници на Државниот завод за ревизија одржани со делегации на странски Врховни ревизорски институции, учества на претставници на Државниот завод за ревизија на средби, состаноци, конгреси и други настани поврзани со ревизорската проблематика.

[МАПА НА САЈТОТ](#)   [РЕГИСТРИРАЈ СЕ](#)

ПОЧЕТНА
ГОДИШНИ ПРОГРАМИ
ГОДИШНИ ИЗВЕШТАИ

Пребарај...

- Контакт**
- Адреса:**
Државен завод за ревизија
Ул. „Македонија“, бр. 12/3
Палата Македонија
1000 Скопје
Република Македонија
- Телефон:**
(02) 32-11-262
- Факс:**
(02) 31-26-311
- Е-маил:** dzr@dzr.gov.mk
- За ДЗР**
- Ревизорски извештаи**
- Прописи и стандарди**
- Образец ИЗПМ**
- Извештаи на политичките партии**
- Јавни набавки**

- Слободен пристап до информации**
- Предлози / Прашања**
- ПРЕДЛОЗИ
- ПРАШАЊА
- Линкови**
- [INTOSAI](#)
- [EUROSAI](#)
- [ISSAI](#)
- [INTOSAI Development Initiative \(IDI\)](#)
- [European Court of Audit \(ECA\)](#)
- [Врховни ревизорски институции](#)
- [Собрание на Република Македонија](#)
- [Влада на Република Македонија](#)
- [Јавно обвинителство на Република Македонија](#)
- [Државна комисија за спречување на корупцијата](#)
- [ГРЕКО Комитет на Советот на Европа](#)

ПОСЛЕДНИ ВЕСТИ

Ревизорски активности

Делегација на OSCE во посета на ДЗР

Делегацијата на OSCE имаше средба со претставници на ДЗР при што се интересираа за надлежностите кои ги има ДЗР во контекст на претстојната изборна кампања

[повеќе](#)

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 ДДВ бр01: МК030004526679
 Деловна сметка: 06/701-00039666-9
 IBAN: MK 07 210-3000003149-21
 SWIFT: TULTMK22
 Банки: Н/Б Тулукаска Банка АД Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 ДДВ бр01: МК030004526679
 Деловна сметка: 06/701-00039666-9
 IBAN: MK 07 210-3000003149-21
 SWIFT: TULTMK22
 Банки: Н/Б Тулукаска Банка АД Скопје

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 ДДВ бр01: МК030004526679
 Деловна сметка: 06/701-00039666-9
 IBAN: MK 07 210-3000003149-21
 SWIFT: TULTMK22
 Банки: Н/Б Тулукаска Банка АД Скопје

Кореспондентен член на мрежата на ревизорски друштва РСА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Собранието на Република Македонија

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
 ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
 СКОПЈЕ

01-503/9
 06.05.2014 год.

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Државниот завод за ревизија за средствата на приходи наплатени од органи, односно за остварени приходи и расходи преку сметката 020021504063119 – Сметка на приходи наплатени од органи, а коишто то вклучуваат билансот на приходите и расходите за годината којашто завршува на 31 декември 2013, како и билансот на состојба заклучно со таа дата, и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за примена на Меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор на готовинска основа. Оваа одговорност вклучува: обликување, имплементирање и одржување на интерна контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка; избирање и примена на соодветни сметководствени политики; како и правеење на сметководствени проценки коишто се разумни во околностите.

Одговорност на Ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија и Меѓународните ревизорски стандарди на ИНТОСАИ. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Кореспондентен член на мрежата на ревизорски друштва РСА

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибување на ревизорски докази за износите и обелоднувањата во финансиските извештаи. Извршените постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги правиме проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење финансиските извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти финансиската состојба на Државниот завод за ревизија – сметката на сопствени приходи наплатени од органи заклучно со 31 декември 2013 година, како и нетовите финансиски приходи и расходи за годината којашто завршува тогаш во согласност со Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за примена на Меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор на готовинска основа.

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Член на ИОРМ Договора за работа издана од МВ на ДМ на 21.10.2004 Лиценца издадена од СМР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Условие за сопствен сметководител бр. 12-28882/2 Овластен регистраторен агент во ЦР на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца од областа на материјалното, сметководството и регистрационите работни бр. 07-2521/1/23 	<ul style="list-style-type: none"> ТД - П/р - правен лиц, лиценца бр. ТД 10 Неразречен мот и транс.ст.тв. лиценца бр. 06 Повремен мот, лиценца бр. ПИ - 11 Машини и опрема, лиценца бр. МО - 11 Индустријска сопственост, лиценца бр. ИС 10 Земјоделство, лиценца бр. ЗЗ-11341/2

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Член на ИОРМ Договора за работа издана од МВ на ДМ на 21.10.2004 Лиценца издадена од СМР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Условие за сопствен сметководител бр. 12-28882/2 Овластен регистраторен агент во ЦР на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца од областа на материјалното, сметководството и регистрационите работни бр. 07-2521/1/23 	<ul style="list-style-type: none"> ТД - П/р - правен лиц, лиценца бр. ТД 10 Неразречен мот и транс.ст.тв. лиценца бр. 06 Повремен мот, лиценца бр. ПИ - 11 Машини и опрема, лиценца бр. МО - 11 Индустријска сопственост, лиценца бр. ИС 10 Земјоделство, лиценца бр. ЗЗ-11341/2

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Член на ИОРМ Договора за работа издана од МВ на ДМ на 21.10.2004 Лиценца издадена од СМР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Условие за сопствен сметководител бр. 12-28882/2 Овластен регистраторен агент во ЦР на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца од областа на материјалното, сметководството и регистрационите работни бр. 07-2521/1/23 	<ul style="list-style-type: none"> ТД - П/р - правен лиц, лиценца бр. ТД 10 Неразречен мот и транс.ст.тв. лиценца бр. 06 Повремен мот, лиценца бр. ПИ - 11 Машини и опрема, лиценца бр. МО - 11 Индустријска сопственост, лиценца бр. ИС 10 Земјоделство, лиценца бр. ЗЗ-11341/2

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
10001000 Скопје
Телефон: +389 (0)2 3233 301
Факс: +389 (0)2 3233 302
Е-пошта: info@censum.com.mk
www.censum.com.mk

ЕМБС: 5921333
ДДВ бр.: МК030004526679
Деловна сметка: 60701000396662
ИВАН: МК 07 710-3000003149-21
SWIFT: TUTNMK22
Банка: НИБ Тулуиска банка АД Скопје

Кореспондентен сметка на кредитна институција Друштво РСМ

Извештај за други правни и регулативни барања

Во согласност со Законот за државна ревизија, Законот за јавни набавки и друга законска регулатива за буџетски корисници во Република Македонија, Државниот завод за ревизија има обврска за законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

Мислење

Според нашето мислење, кај Државниот завод за ревизија остварено е законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

Скопје, 22 мај 2014

Овластен ревизор
Миле Ниневски

Друштво за ревизија
ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје
Овластен ревизор
Стефан Јерданов

Државен завод за ревизија
Финансиски извештај за Сметката на основен буџет 631-19 за годината завршена на 31 декември 2013

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

во денари

Опис на позицијата	Образлож ение	Буџет 2013	Реализирано 2013	Реализирано 2012
Приходи	3			
Недоволни приходи	3.1.		1,725,467	666,913
Трансфери и донации	3.2.	3,300,000	4,779,827	5,052,360
Вкупно приходи		3,300,000	6,505,294	5,719,273
Расходи				
Тековни расходи	3.3			
Стоки и услуги	3.3.1.	3,300,000	564,097	465,963
Вкупно тековни расходи		3,300,000	564,097	465,963
Капитални расходи				
Капитални расходи	3.4.		0	473,486
Вкупно капитални расходи		0	0	473,486
Вкупно расходи		3,300,000	564,097	939,449
Нето вишок на приходи - добивка по опаночување		0	5,941,197	4,779,824

Скопје, 28.02.2014

Главен државен ревизор
М-р Тања Таневска

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Член на РСРМ Договор за работа издадена од МВР на ДМ на 21.10.2004 Лиценца издадена од СМР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Учество за издавање сметководител бр. 12-28862/2 Овластен регистрационен агент во БР на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца од областа на материјалното, сметководството и регистрационото работење бр. 07/2521/1/23 	<ul style="list-style-type: none"> ТД - П.г.р. правна лица, лиценца бр. ТД 10 Недвижен имот и транспорт с.п.а. лиценца бр. ПД 10 Пазарен мот, лиценца бр. ПМ 11 Мораториум сопственост, лиценца бр. ИС 10 Земјоделство, лиценца бр. ЗД-11/341/2

Бележите кои финансиските извештаји претставуваат интегрирани дел на овие финансиски извештаји

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

ЕМБС: 5921333
 ДДВ бр.: МК030004356679
 Деловна сметка: 00701000396669
 IBAN: МК 07 210 3000003149-21
 SWIFT: TUTNMK22
 Банка: НИБ Тулузске банке АД Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 10001000 Скопје
 Тел: +389 02 3233 301
 Факс: +389 02 3233 302
 Е-пошта: info@censum.mk
 www.censum.com.mk

Корекционен член на сметката на ревизијата Друштво РСБ

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Собранието на Република Македонија

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Државниот завод за ревизија за средствата од Буџетот на РМ, односно за остварени приходи и расходи преку сметката 020021504063710 – Редовна сметка средства од буџетот на РМ, а коишто го вклучуваат билансот на приходите и расходите за годината којшто завршува на 31 декември 2013, како и билансот на состојба заклучно со таа дата, и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за примена на Меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор на готовинска основа. Оваа одговорност вклучува: обликување, имплементирање и одржување на интерна контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка; избирање и примена на соодветни сметководствени политики; како и правене на сметководствени проценки коишто се разумни во околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија и Меѓународните ревизорски стандарди на ИНТОСАИ. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Државен завод за ревизија
 Финансиски извештаи за Сметката на основен буџет 631-19 за годината завршена на 31 декември 2013

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Опис на позицијата	Образложје	2013	2012
Активa	ние		во денари
Тековни средства	4.1.		
Парични средства	4.1.1.	5,941,197	4,779,827
Побарувања од купувачите во земјата	4.1.2.	5,096,812	6,391,822
Побарувања од работодавците	4.1.3.	50,102	50,137
Активни временски разграничувања	4.1.4.		
Вкупно тековни средства		11,088,111	11,221,786
Постојани средства	4.2.		
Нематеријални средства	4.2.1.		
Материјални средства	4.2.2.		
Вкупно постојани средства		0	0
Вкупна актива		11,088,111	11,221,786
Вонбилансна евиденција - актива		2,686,027	2,686,027
Пасива			
Тековни обврски	4.3.		
Краткорочни обврски спрема дојавувачи	4.3.1.	11,088,111	11,221,786
Пасивни временски разграничувања	4.3.2.	11,088,111	11,221,786
Вкупно тековни обврски		11,088,111	11,221,786
Вкупна пасива		11,088,111	11,221,786
Вонбилансна евиденција-пасива	4.4.	2,686,027	2,686,027

Скопје, 28.02.2014

Белешките кои финансиските извештаи претставуваат интегриран дел на овие финансиски извештаи

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Член на ИОРМ Член на Училиште РМ на 21.10.2004 Лиценца издадена од СНР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Уредение за овластен ревизор бр. 12-2888/2 Сметководствена регистрационен агент во РР на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца од областа на ревизија бр. 07-2521/123 Лиценца од областа на сметководство и финансиското раковоње бр. 07-2521/123 	<ul style="list-style-type: none"> ТД „Д и др“ правни лица, лиценца бр. 14 Национален мот и транспорт паз, лиценца бр. 0002 Н/Т Подземни мот, лиценца бр. ПН - 11 Индустриска сопственост, лиценца бр. ИС 10 Земјоделство, лиценца бр. 32-11241/2

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 ДДВ бр.01: МК00004536679
 Деловна сметка: 00701-00039666.2
 ИБАН: МК 07 210-3000003149-21
 SWIFT: TUTNMK22
 Банкар: НИБ Тулуиска банка АД Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 ДДВ бр.01: МК00004536679
 Деловна сметка: 00701-00039666.2
 ИБАН: МК 07 210-3000003149-21
 SWIFT: TUTNMK22
 Банкар: НИБ Тулуиска банка АД Скопје

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 ДДВ бр.01: МК00004536679
 Деловна сметка: 00701-00039666.2
 ИБАН: МК 07 210-3000003149-21
 SWIFT: TUTNMK22
 Банкар: НИБ Тулуиска банка АД Скопје

Користанливост: член на мрежата на ревизорски Друштва РСИ

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоднувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доградни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење финансиските извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти финансиската состојба на Државниот завод за ревизија – Редовна сметка средства од буџетот на РМ заклучно со 31 декември 2013 година, како и неговите финансиски приходи и расходи за годината којашто завршува тогаш во согласност со Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за примена на Меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор на готовинска основа.

Користанливост: член на мрежата на ревизорски Друштва РСИ

Извештај за друштво правни и резултативни барања

Во согласност со Законот за државна ревизија, Законот за јавни набавки и друга законска регулатива за буџетски корисници во Република Македонија, Државниот завод за ревизија има обврска за законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

Мислење

Според нашето мислење, кај Државниот завод за ревизија остварено е законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

Скопје, 22 мај 2014

Овластен ревизор
 Миле Ниневски

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Лица на ИСРМ РМ на 21.10.2004 издадена од МР на 28882/7 Лицеца издадена од СФР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Уверение за опалстен 28882/7 Сметка регистрацион агент во IP на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лицеца од областа на сметководството и финансиското работење бр. 07/2511/123 	<ul style="list-style-type: none"> Т.Д. и др. правни лица, лицеца бр. ТД Национален мот и транспорт, лицеца бр. 0002 Н/Т Модерен мот, лицеца бр. ПИ 11 Индустриска сопственост, лицеца бр. ИС 10 Земјоправство, лицеца бр. 32-11341/2

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Лица на ИСРМ РМ на 21.10.2004 издадена од МР на 28882/7 Лицеца издадена од СФР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Уверение за опалстен 28882/7 Сметка регистрацион агент во IP на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лицеца од областа на сметководството и финансиското работење бр. 07/2511/123 	<ul style="list-style-type: none"> Т.Д. и др. правни лица, лицеца бр. ТД Национален мот и транспорт, лицеца бр. 0002 Н/Т Модерен мот, лицеца бр. ПИ 11 Индустриска сопственост, лицеца бр. ИС 10 Земјоправство, лицеца бр. 32-11341/2

Државен завод за ревизија
Финансиски извештаи за Сметката на основен буџет 637-19 за годината завршена на 31 декември 2013

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

Опис на позицијата	Образложен		во денари	
	не	Буџет 2013	Реализирано 2013	Реализирано 2012
Приходи				
Трансфери и донации	3.1.	87,316,000	86,304,193	83,864,638
Вкупно приходи		87,316,000	86,304,193	83,864,638
Расходи				
Тековни расходи	3.2.			
Плати, наемнини и надоместоци	3.2.1.	67,716,000	66,017,995	65,738,414
Стоки и услуги	3.2.2.	15,900,000	16,593,039	17,712,337
Разни трансфери			206,820	17,944
Вкупно тековни расходи		83,616,000	82,817,854	83,468,695
Капитални расходи	3.3.			
Капитални расходи		3,700,000	3,486,339	395,943
Вкупно капитални расходи		3,700,000	3,486,339	395,943
Вкупно расходи		87,316,000	86,304,193	83,864,638

Скопје, 28.02.2014

Главен државен ревизор
М-р Тања Таневска

Државен завод за ревизија
Финансиски извештаи за Сметката на основен буџет 637-19 за годината завршена на 31 декември 2013

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Активна	Опис на позицијата	Образложение	во денари	
			2013	2012
Тековни средства				
Поборувања од вработените	4.1.		144,386	157,146
Активни временски разграничувања	4.1.1.		7,789,916	6,991,142
Залихи	4.1.2.		1,394,688	1,552,491
Вкупно тековни средства	4.1.3.		9,328,990	8,700,779
Постојани средства	4.2.			
Нематеријални средства	4.2.1.		594,675	946,097
Материјални средства	4.2.2.		7,536,251	5,296,737
Вкупно постојани средства			8,130,926	6,242,834
Вкупна актива			17,459,916	14,943,613
Вовобилансна актива	4.5.		77,829,200	77,829,200
Пасива				
Тековни обврски	4.3.			
Краткорочни обврски спрема добрувачи	4.3.1.		2,266,797	1,352,194
Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	4.3.2.		5,523,118	5,638,948
Пасивни временски разграничувања	4.3.3.		144,386	157,146
Вкупно тековни обврски			7,934,301	7,148,288
Извори на средства	4.4.			
Извори на капитални средства			9,525,615	7,795,325
Вкупно извори на деловни средства			9,525,615	7,795,325
Вкупна пасива			17,459,916	14,943,613
Вовобилансна пасива	4.5.		77,829,200	77,829,200

Скопје, 28.02.2014

Главен државен ревизор
М-р Тања Таневска

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 АДВ бр.01: МК0000326679
 Деловна сметка: 06-701-0003966.2
 *389 002 3233 302
 *389 002 3216 186 Ф
 IBAN: MK 07 210-3000003149-21
 SWIFT: TULNMK22
 Банки: Н/Б Тулуиска Банка АД Скопје
 www.censum.com.mk

Кореспондентен член на мрежата на ревизорски друштва РСА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Собранието на Република Македонија

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Проектот МАК-12/0015 „ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СИСТЕМ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РЕВИЗИЈА“ на Државниот завод за ревизија, а коишто го вклучуваат билансот на приходите и расходите за годината којашто завршува на 31 декември 2013, како и билансот на состојба заклучно со таа дата, и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за примена на Меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор на готовинска основа. Оваа одговорност вклучува: објектување, имплементирање и одржување на интерна контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка; избирање и примена на соодветни сметководствени политики; како и правене на сметководствени проценки коишто се разумни во околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија и Меѓународните ревизорски стандарди на ИНТОСАИ. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Член на ИОРМ РМ на 2.10.2004 Лиценца издадена од СНР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Уверение за омиштен извештај бр. 12-28882/7 Овластен регистраторен агент во РР на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца од областа на сметководството и финансиското работење бр. 07-25117123 	<ul style="list-style-type: none"> ТД „И и др- правни лица, лиценца бр. ТД 0002 Н/Т Материел мост и трансф с пва, лиценца бр. Подземниот, лиценца бр. ДН П 11 Индустриска сопственост, лиценца бр. ИС 10 Земјоправство, лиценца бр. 32-11341/4

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 5^{ти} кат
 АДВ бр.01: МК0000326679
 Деловна сметка: 06-701-0003966.2
 *389 002 3233 302
 *389 002 3216 186 Ф
 IBAN: MK 07 210-3000003149-21
 SWIFT: TULNMK22
 Банки: Н/Б Тулуиска Банка АД Скопје
 www.censum.com.mk

Кореспондентен член на мрежата на ревизорски друштва РСА

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелодувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доградни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење финансиските извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти финансиската состојба на Проектот МАК-12/0015 „ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СИСТЕМ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РЕВИЗИЈА“ на Државниот завод за ревизија заклучно со 31 декември 2013 година, како и неговите финансиски приходи и расходи за годината којашто завршува тогаш во согласност со Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници. Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за примена на Меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор на готовинска основа.

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Член на ИОРМ РМ на 2.10.2004 Лиценца издадена од СНР бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Уверение за омиштен извештај бр. 12-28882/7 Овластен регистраторен агент во РР на РМ 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца од областа на сметководството и финансиското работење бр. 07-25117123 	<ul style="list-style-type: none"> ТД „И и др- правни лица, лиценца бр. ТД 0002 Н/Т Материел мост и трансф с пва, лиценца бр. Подземниот, лиценца бр. ДН П 11 Индустриска сопственост, лиценца бр. ИС 10 Земјоправство, лиценца бр. 32-11341/4

Друштво за ревизија ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје

Ул. Даме Груев бр.8, 9^{ти} кат
10001, Скопје
Тел: +389 (0)2 3233 301
Факс: +389 (0)2 3233 302
Е-пошта: info@censum.mk
www.censum.mk

ЕМБС: 5921333
ДДВ број: 60059213300168
Денарска сметка: 607010003966.2
ИВАН: МК 07 210 3000003149-21
SWIFT: TUPNMK22
Банка: МББ Тулузске банке АД Скопје

Користените ги сите членки на сметката на ревизорски Друштво РСМ

Извештај за друштво правни и регулативни барања

Во согласност со Законот за државна ревизија, Законот за јавни набавки и друга законска регулатива за буџетски корисници во Република Македонија, Државниот завод за ревизија има обврска за законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

Мислење

Според нашето мислење, кај Државниот завод за ревизија остварено е законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.

Скопје, 22 мај 2014

Овластен ревизор
Миле Ниневски

M. Nineski

Друштво за ревизија
ЦЕНСУМ ДООЕЛ Скопје
Овластен ревизор
Стефан Јорданов

S. Jordanov

Државен завод за ревизија
Финансиски прештан за Проект МАК-12/0015 за годината завршена на 31 декември 2013

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

Опис на позицијата	Образложение	Буџет		Реализирано	
		2013	2013	2013	2012
Приходи					
Трансфери и донации	3.1.	9,213,000	24,260,489	9,219,760	9,219,760
Вкупно приходи		9,213,000	24,260,489	9,219,760	9,219,760
Расходи					
Тековни расходи	3.2.				
Совени и услуги	3.2.1.	7,108,000	5,842,604		
Вкупно тековни расходи		7,108,000	5,842,604		
Капитални расходи	3.3.				
Капитални расходи		2,105,000			
Вкупно капитални расходи		2,105,000			
Вкупно расходи		9,213,000	5,842,604		
Нереализирани средства од буџетот		0,00			
Даноци, придоноси и други лавачки од вишокот на приходи - добивка пред оданочување					
Нето вишок на приходи - добивка по оданочување		0	18,417,885	9,219,760	

Скопје, 28.02.2014

Државен државен ревизор
м-р Тања Таневска

Ревизија	Сметководство	Вештачење	Процена
<ul style="list-style-type: none"> Член на ЈОРМ РМ на 21.10.2004 Лиценца издадена од СРМ бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца за овластен РМ на 21.10.2004 Лиценца издадена од СРМ бр. 08 	<ul style="list-style-type: none"> Лиценца од област на сметководството и финансиското работење бр. 07/2517123 	<ul style="list-style-type: none"> ТД, ДП и др. правни лица, лиценца бр. ТД Национален мот и транспорт, лиценца бр. 0002 - НТ Копирани мот, лиценца бр. ПМ 11 Министерство, лиценца бр. МС 11 Индустријата сопственост, лиценца бр. ИС 10 Земјоделство, лиценца бр. ЗЗ 11/141/2

Државен завод за ревизија
 Финансиски извештај за Проект МАК-12/0015 за годината завршена на 31 декември 2013

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Активa	Опис на позицијата	Образло- жене		во денари
		2013	2012	
Тековни средства				
Жиро сметка	4.1.	18,417,885		9,219,760
Активни временски разминувања	4.1.1.	824,247		
Активни временски разминувања	4.1.2.	19,242,132		9,219,760
Вкупно тековни средства				
Постојани средства	4.2.			
Вкупно постојани средства		0		0
Вкупна актива		19,242,132		9,219,760
Вонбилансна актива				
Пасива				
Тековни обврски	4.3			
Краткорочни обврски спрема добавувачи	4.3.1.	824,247		9,219,760
Пасивни временски разминувања	4.3.2.	18,417,885		
Вкупно тековни обврски		19,242,132		9,219,760
Извори на средства	4.4.			
Извори на капитални средства				
Вкупно извори на деловни средства		0		0
Вкупна пасива		19,242,132		9,219,760
Вонбилансна пасива				

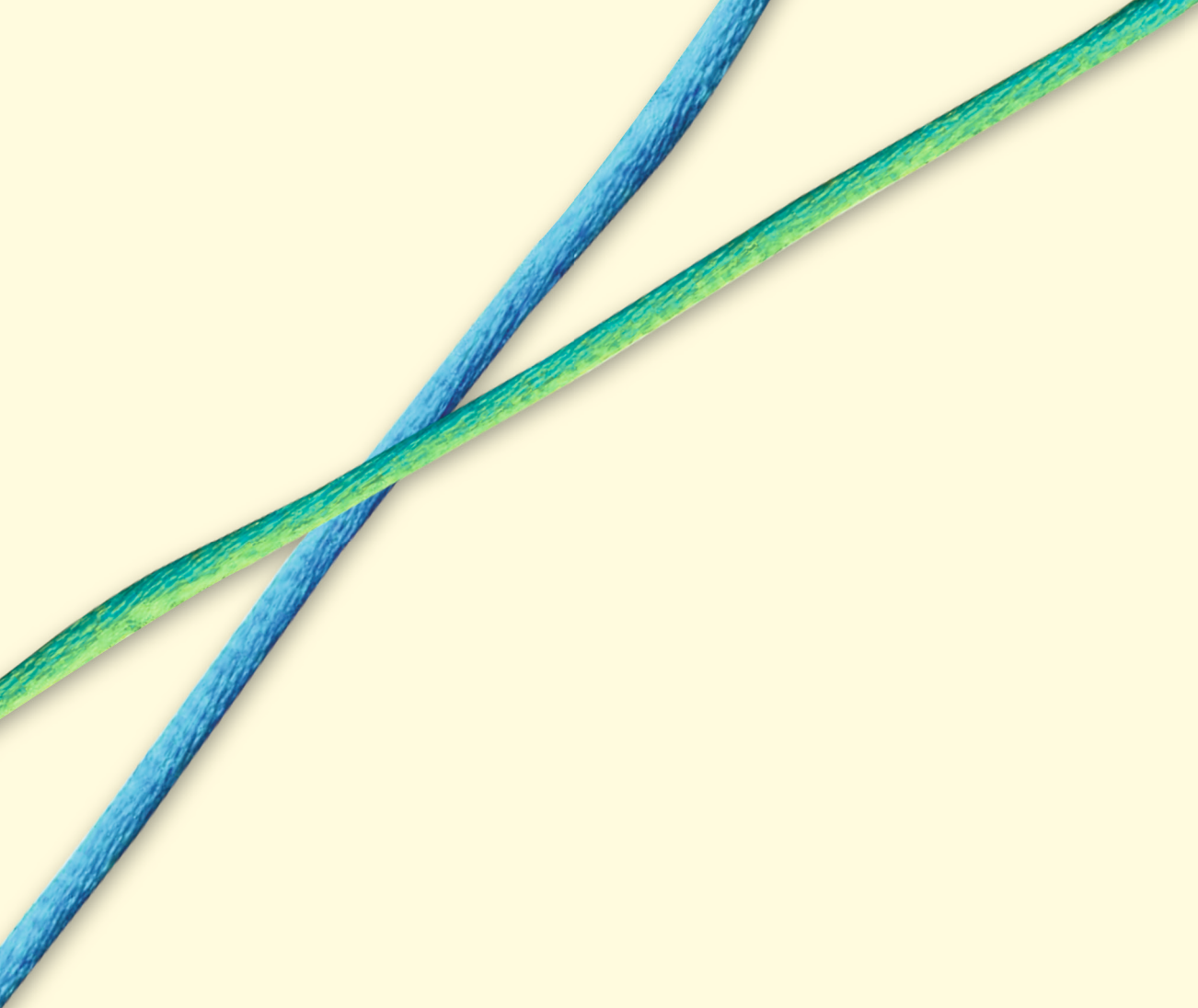
Скопје, 28.02.2014

Главен државен ревизор
 Тања Таневска

Република Македонија
Државен завод за ревизија
Ул. „Македонија“, бр. 12/3 Палата Македонија
1000 Скопје
Тел: ++389 2 3211 262
Факс: ++389 2 3126 311
e-mail: dzr@dzr.gov.mk
www.dzr.gov.mk